

TASEKIRJA
1.1.-31.12.2013
Uponor Oyj

SISÄLLYSLUETTELO

Hallituksen toimintakertomus	3
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	13
Osakekohtaiset tunnusluvut	14
Tunnuslukujen laskentakaavat	15
Konsernin laaja tuloslaskelma	16
Konsernitase	17
Konsernin rahavirtalaskelma	19
Laskelma oman pääoman muutoksista	20
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	21
Osakkeet ja osakkeenomistajat	56
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	58
Tuloslaskelma	58
Tase	59
Rahoituslaskelma	61
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	62
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	69
Tilinpäätösmerkintä	69

Hallituksen toimintakertomus

Markkinat

Euroopan rakennusmarkkinoiden kehitys jatkui epävarmana lähes koko vuoden 2013. Eräillä Euroopan päämarkkina-alueilla vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä havaittu kysynnän elpyminen osoittautui lyhytaikaiseksi ja heikkeni jälleen vuoden loppua kohti. Kysynnän heikkeneminen näkyi erityisesti talotekniikan markkinoilla Pyreneiden niemimaalla, Italiassa, Alankomaissa, Norjassa ja Suomessa. Saksassa kysyntä säilyi suhteellisen vahvana, ja myönteistä kehitystä havaittiin myös Ruotsissa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liiketoimintaympäristö säilyi vahvana läpi vuoden, mikä heijastui uudisrakennusmarkkinoihin ja kuluttajien ostokäyttäytymiseen. Kanadassa markkinat hiipuivat edellisvuoteen verrattuna.

Yhdyskuntatekniikan kysyntä Uponor Infran tärkeimmillä Euroopan markkinoilla pysyi vaisuun vertailukauteen nähden muuttumattomana. Kanadan markkinat hiipuivat vuoteen 2012 verrattuna heijastellen maan yleistä talouskehitystä.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2013 oli 906,0 (2012: 811,5) miljoonaa euroa, mikä on 11,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Vertailukelpoinen kasvu, kun luvuista jätetään pois Uponor Infran vuoden 2013 liikevaihto ja Hewing GmbH:n myynnin vaikutukset vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä, oli -1,5 % ja valuuttakurssien vaikutus huomioiden -0,1 %.

Euroopan haastava taloustilanne näkyi Talotekniikka – Euroopan liikevaihdon epätyydyttävänä kehityksenä. Vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä todettu lupaava kehitys tasaantui vuoden viimeisellä neljänneksellä, ja paikallisen tuotehyväksynnän tilapäinen menetys Ranskassa vielä vahvisti tätä vaikutusta.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan kasvu jatkui vahvana koko vuoden, ja ennätyksiä rikottiin niin myynnin kuin tuotannonkin puolella. Käyttövesiratkaisujen myynti kehittyi myönteisesti erityisesti liike- ja julkisrakentamisen sektoreilla, kun yhä useammassa suunnitelmassa on vaadittu PEX-putkia ja niiden suosio on kasvanut myös asentajien keskuudessa.

Uponor Infran liikevaihto oli 261,4 milj. euroa sisältäen yhteisyrityksen liikevaihdon vuoden 2013 jälkipuoliskolla. Kasvua oli 75,5 %. Orgaaninen liikevaihdon muutos, kun mukaan luetaan vain Uponorin Yhdyskuntatekniikan segmentti, oli hiljaisia markkinoita heijastellen noin -1,4 prosenttia.

Yhdyskuntateknisen liiketoiminnan rooli kasvoi vuonna 2013, minkä seurauksena käyttövesiratkaisujen liikevaihdon osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 42 % (47 %), sisäilmastoratkaisujen 30 % (35 %) ja yhdyskuntatekniikan 28 % (18 %).

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin 1.1. – 31.12.2013:

M€	1-12 2013	1-12 2012	Muutos (%)
Talotekniikka – Eurooppa	479,5	517,7	-7,4 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	171,5	151,1	13,5 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	228,2	195,4	16,8 %
Uponor Infra	261,4	149,0	75,5 %
Eliminoinnit	-6,4	-6,3	
Yhteensä	906,0	811,5	11,6 %

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta (vuoden 2012 osuus sulkeissa): Saksa 15,9 % (17,9 %), USA 15,8 % (14,1 %), Suomi 13,8 % (11,6 %), Ruotsi 9,5 % (9,8 %), Kanada 6,1 % (4,5 %), Tanska 4,9 % (4,1 %), Norja 3,9 % (4,8 %), Iso-Britannia 3,3 % (3,8 %), Alankomaat 3,2 % (4,0 %) ja Venäjä 3,1 % (2,8 %).

Tulos ja kannattavuus

Vuonna 2013 Uponorin bruttokatemarginaali laski selvästi vuoteen 2012 verrattuna. Tämä johtui pääasiassa yhdyskuntatekniikan kasvaneesta osuudesta ja paikallisen tuotehyväksynnän menetyksestä Ranskassa. Raaka-aineiden hintakehitys oli edellisvuotta vakaampaa, mikä vaikutti myönteisesti bruttokatteeseen. Konsernin koko vuoden bruttokate oli 320,1 (310,8) milj. euroa, mikä on 9,3 milj. euroa tai 3,0 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna.

Konsernin liikevoitto oli 50,2 (57,7) milj. euroa, mikä on 13,0 % edellisvuotta vähemmän, ja orgaanisesti -10,8 %. Kannattavuutta kuvaava liikevoittomarginaali laski vertailukauden 7,1 prosentista 5,5 prosenttiin. Liikevoiton laskuun edellisvuodesta vaikuttivat ennen kaikkea Uponor Infran integraatioon (5,0 milj. euroa) ja hankintaan liittyvät kustannukset (1,7 milj. euroa) sekä Ranskan tuotehyväksynnän menettäminen.

Talotekniikka – Euroopan liikevoitto heikkeni merkittävästi vuoden viimeisellä neljänneksellä. Heikon tuloskehityksen taustalla vaikutti paitsi toimitusmäärien pieneneminen tärkeimpien markkinoiden kysynnän heiketessä myös keskeisen tuotejärjestelmän paikallisen tuotehyväksynnän menetys Ranskassa, minkä seurauksena liikevaihto siellä laski ja jakeluketjun tuotepalautukset aiheuttivat kustannuksia.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan tulos parani Yhdysvaltain vakaasti kasvavilla markkinoilla, kun taas Kanadassa markkinat osoittivat hidastumisen merkkejä.

Uponor Infran liikevoittoa heikensivät integraation ja rakennemuutoksen kertaluonteiset 5,0 milj. euron kustannukset vuoden kolmannella ja neljännellä neljänneksellä. Julkistettuihin pro forma -lukuihin verrattuna liikevoiton hienoinen lasku johtui pääasiassa Kanadan talouden heikkenemisestä.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1. – 31.12.2013:

M€	1-12 2013	1-12 2012	Muutos (%)
Talotekniikka – Eurooppa	32,7	47,2	-30,7 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	24,7	17,8	39,0 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	32,9	23,0	43,1 %
Uponor Infra	-2,3	0,0	-7020,3 %
Muut	-3,4	-6,1	
Eliminoinnit	-1,5	-1,2	
Yhteensä	50,2	57,7	-13,0 %

Rahoituskulut olivat 7,1 (8,6) milj. euroa ja valuuttakurssierot -0,6 (-1,9) milj. euroa.

Tulos ennen veroja oli 43,2 (49,4) milj. euroa. Tuloverojen määrä oli 16,1 (16,5) milj. euroa, kun veroaste oli 37,3 % (33,4 %).

Konsernin tilikauden tulos oli 26,8 (32,8) milj. euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 27,1 (32,9) milj. euroa.

Oman pääoman tuotto laski 10,8 (15,7) prosenttiin. Sijoitetun pääoman tuotto oli 12,5 (16,5) prosenttia.

Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,38 (0,45) euroa ja jatkuvien liiketoimintojen osalta 0,38 (0,45) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 3,00 (2,84) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 92,1 (32,7) milj. euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 67,2 (22,5) milj. euroa. Liiketoiminnan rahavirtaa paransi käyttöpääoman pieneneminen, mikä johtui siitä, että Uponor Infran uudet yksiköt liitettiin konserniin huippusesongin aikaan, sekä se, että vertailuvuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä maksettiin lisäveroja.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Investoinneissaan Uponorin tavoitteena on sijoittaa resursseja kannattaviin liiketoimintamahdollisuuksiin, samalla kuitenkin tiukasti halliten investointien määrää, ja keskittää investoinnit tuottavuuden parantamiseen ja kunnossapitoon markkinatilanteesta riippuen. Konsernin merkittävin investointi vuonna 2013 oli Yhdysvaltain Minnesotassa sijaitsevan Apple Valleyn tehtaan tuotantokapasiteetin kasvattaminen noin 15 prosentilla. Noin 9,0 milj. euron laajennustyöt saatiin valmiiksi vuoden lopulla. Lopullinen investointi jäi siis aiemmin julkaistua arviota pienemmäksi. Myös uuden, saumattoman alumiinisen komposiittiputken valmistukseen sekä muihin uusiin teknologioihin tehtiin merkittäviä investointeja Talotekniikka – Eurooppa - segmentissä.

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 33,9 (19,2) milj. euroa eli 14,7 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Nettoinvestointien määrä oli 30,4 (18,1) milj. euroa.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen olivat yhteensä 17,7 (15,9) miljoonaa euroa eli 2,0 (2,0) prosenttia liikevaihdosta.

Tärkeimmät voimassa olevat rahoitusohjelmat 31.12.2013 olivat vuonna 2018 erääntyvä 80 milj. euron joukkovelkakirjalaina ja vuonna 2016 erääntyvä 20 milj. euron joukkovelkakirjalaina. Joukkovelkakirjalainoilla Uponor on laajentanut maturiteettirakennetta ja mahdollisia rahoituslähteitä. Näiden lisäksi Uponor Infra Oy otti toimintojensa rahoittamiseksi 35 milj. euron lainan 1.7.2013.

Voimassa oli useampia kahdenvälisiä, vuonna 2015 erääntyviä luottolimiittejä yhteensä 190 miljoonan euron arvosta; vuoden 2013 aikana näistä varalla olevista rahoitusluotoista ei ollut nostettuna yhtään.

Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yrittäjädistusohjelma, josta ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 53,7 milj. euroa.

Konsernissa kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota myyntisaamisiin ja luottoriskeihin. Luottotappioiden määrä oli alhainen 1,3 (0,5) milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen johtuu kaivosyhtiö Talvivaara Sotkamo Oy:n myyntisaamisten alaskirjauksesta.

Konsernin korolliset nettovelat nousivat 96,9 (94,1) milj. euroon. Omavaraisuusaste oli 43,9 (41,5) prosenttia ja nettovelkaantuminen eli gearing 33,7 (45,4) prosenttia. Velkaantumistasen vuosineljänneksen keskiarvoksi muodostui 57,9 (64,6), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Uponorin ja KWH-yhtymän yhteisyritys, Uponor Infra Oy, perustettiin 1.7.2013. Yhteisyritykseen yhdistettiin molempien yhtiöiden yhdyskuntatekniset liiketoiminnot. Uponorin omistus tytäryhtiöstä on 55,3 % ja KWH-yhtymän 44,7 %. 1.7.2013 alkaen Uponorin Yhdyskuntateknikka-segmentti korvattiin Uponor Infra -segmentillä IFRS-raportoinnissa. Yhteisyrityksen integraatioprosessiin liittyvät rakennemuutokset on kuvattu yksityiskohtaisesti vuoden 2013 tammi-syyskuun osavuositarkastuksessa.

Vuonna 2013 Uponor Infran pääasiallisena tavoitteena oli määrittää strategiset suuntalinjat ja suunnitella uusi organisaatorakenne sekä suorittaa toimet, joiden avulla integraatiosta ja rakennemuutoksesta saatavat säästöt toteutuvat suurelta osin jo vuonna 2014.

Syksyllä Uponor Infra Oy käynnisti tuotanto- ja hallintorakenteen tehostamiseen tähtäävät yhteistoimintaneuvottelut Tanskassa, Ruotsissa ja Suomessa. Yt-neuvottelujen tuloksena irtisanottiin yli 130 työntekijää ja Ruotsissa Ulricehamn ja Suomessa Ulvilan ja Forssan tehtaiden sekä Tanskassa ja Suomessa yhteensä kahden myyntikonttorin toiminnot sijoitettiin muihin yksiköihin. Suurin osa tuotantolaitteiston ja henkilöstön siirroista toteutetaan joulukuussa 2013 alkaneen hiljaisemman sesongin aikana.

Markkinaoikeus hyväksyi yhteisyrityksen perustamisen 24.5.2013 tietyin Uponorin ja KWH-yhtymän esittämin ehdoin. Syksyllä 2013 Uponor saattoi loppuun ehtona olleen putkilinjojen myynnin.

Yllämainittujen tapahtumien lisäksi verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi huhtikuussa 2013 Uponorin oikaisuvaatimuksen verohallinnon aikaisemmin tekemästä päätöksestä, joka velvoitti Uponor Business Solutions Oy:n maksamaan yhteensä 14,4 milj. euroa jälkiveroja ja viivemaksuja sisäisiä palveluveloituksia koskevan siirtohinnoitteluoikaisun johdosta. Uponor haki hallinto-oikeudelta muutosta oikaisulautakunnan päätökseen 15.7.2013 ja vastaoikaisua verotettavaan tuloon niissä maissa, joissa konserniyhtiön olisi oikaisulautakunnan kannan mukaan pitänyt periä palveluveloituksia.

Kesäkuussa verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi pääosiltaan Uponorin vaatimuksen konsernia koskevan 0,5 milj. euron siirtohinnoittelun oikaisemisesta. Uponor haki hallinto-oikeudelta muutosta päätökseen 24.7.2013.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 4 141 (3 052) työntekijää eli 1 089 henkeä enemmän kuin vuoden 2012 lopussa täysipäiväiseksi muutettuna. Keskimäärin henkilömäärä vuoden aikana oli 3 649 (3 098). Uponor Infran perustaminen kasvatti Uponorin henkilömäärää 1 105 työntekijällä vuoden 2013 loppuun mennessä. Pohjois-Amerikassa liiketoiminnan kasvun ja tuotantotilojen laajennuksen seurauksena työntekijöiden määrä kasvoi 41 hengellä.

Konsernin henkilöstö täysipäiväiseksi muutettuna jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 867 (20,9 %), Suomi 813 (19,6 %), Ruotsi 500 (12,1 %), USA 474 (11,4 %), Thaimaa 204 (4,9 %), Puola 201 (4,9 %), Kanada 189 (4,6 %), Espanja 185 (4,5 %), Iso-Britannia 145 (3,5 %), Tanska 127 (3,1 %) ja muut maat 436 (10,5 %).

Konsernissa kirjattujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma sosiaalikulut mukaan lukien oli tilikaudella 211,9 (184,7) miljoonaa euroa.

Talotekniikka – Euroopan uusi, tehokkaampi organisaatorakenne otettiin käyttöön 1.4.2013. Samassa yhteydessä Heiko Folgmann nimitettiin Talotekniikka – Eurooppa - segmentin myynti- ja markkinointijohtajaksi ja Fernando Roses tarjonnasta ja toimitusketjusta vastaavaksi johtajaksi. Lisäksi Heiko Folgmannin vastuulle siirtyi konserninlaajuinen brändinhallinta ja Fernando Rosesin vastuualueeseen konsernin tutkimus ja teknologia sekä kestävä kehitys. Yhdyskuntatekniikasta vastannut konsernin johtoryhmän jäsen Robin Carlsson jätti yhtiön. Tuotanto- ja logistiikkajohtaja Sebastian Bondestam nimitettiin Yhdyskuntatekniikasta vastaavaksi johtajaksi ja myöhemmin, kun Uponor Infra Oy oli perustettu, sen toimitusjohtajaksi 1.7.2013 alkaen. Bondestam jatkaa Uponorin johtoryhmän jäsenenä ja konsernin toimitusjohtajan sijaisena.

Syyskuun 23. päivänä 2013 suomalainen Minna Schrey-Hyppänen (47) nimitettiin konsernin henkilöstöjohtajaksi. Hänestä tuli samalla myös konsernin johtoryhmän jäsen.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille markkina- ja vahinkoriskeille sekä operatiivisille ja taloudellisille riskeille.

Markkinariskit

Uponorin toiminnan pääpaino on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa poliittinen riski luokitellaan pääsääntöisesti varsin vähäiseksi. Heinäkuussa 2013 muodostetun Uponor Infra Oy:n myötä Uponorilla on liiketoimintaa nyt myös Thaimaassa. Vaikka maan osuus konsernin liikevaihdosta on vuositasolla vain noin 2 prosenttia, sen poliittisen riskin merkitys konsernille on kasvanut.

Koska Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolla asiakkaita, joista huomattava osa on jakelijoita (tukkuliikkeitä), myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Viisi suurinta asiakasryhmää vastaavat noin kolmasosasta Uponorin kokonaisliikevaihdosta, joka jakautuu 23 maahan.

Euroopan taloustilanne vaikuttaa hieman rauhoittuneen, mutta etenkin euroalueen osalta taloudellinen ympäristö on edelleen varsin herkässä tilassa. Tästä johtuen Uponor jatkuvasti seuraa tilannetta ja suorittaa sisäisiä arviointeja euroalueeseen kohdistuvista riskeistä sekä niiden mahdollisista vaikutuksista konsernin toimintaan.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta tuotteita toimitetaan yhä enemmän myös julkis- ja liikerakentamiseen. Näiden sektoreiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasoittaa omalta osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen. Heinäkuussa 2013 muodostetun Uponor Infra Oy:n myötä noin 40 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuositasona tulee yhdyskuntatekniikasta, jolloin tähän liiketoimintaan liittyvien riskien merkitys konsernille on kasvanut. Yhdyskuntatekniikan ratkaisujen kysyntä riippuu rakennusalan suhdanteiden lisäksi vahvasti tie- ja vesirakentamisen sekä julkisesti rahoitetun kunnallistekniikan investoinneista. Suhdanteiden ja kysynnän vaihtelusta aiheutuvia riskejä vastaan yhtiö suojautuu jatkuvasti kehittämällä myynnin ennustamisprosessejaan ja varmistamalla organisaation ja toimitusketjun rakenteiden riittävän joustavuuden.

Paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan eri maissa. Muun muassa suurelle osalle myytävistä tuotteista haetaan kansalliset tuotehyväksynät. Valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä seurataan ja niiden mahdolliset vaikutukset sekä Uponorin että asiakkaidemme toimintaan pyritään aktiivisesti ennakoimaan.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muiden petrokemian tuotteiden ja metallien hintavaihteluille. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään näiden hintavaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ole aiheutunut olennaista tulonmenetystä Uponorille. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan sekä kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla että finanssituotteilla. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien ja raaka-aineiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Mikäli toimittajia on vain yksi, pyritään siihen, että ko. toimittajalla on useampi tuotantolaitos, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten esim. henkilöstön vaihtuvuutta ja ikäjakauman vääristymistä analysoimalla jatkuvasti henkilöresursseja ja varmistamalla, että organisaatorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämisohjelmat keskittyvät erityisesti johtamis- ja esimiesosaamisen kasvattamiseen monikulttuurisessa matriisiorganisaatiossa. Uponorin vuosittainen henkilöstökysely tuottaa tärkeää tietoa mm. kompetensseista, työympäristöstä ja työmotivaatiosta. Kyselytuloksiin pohjautuvat toiminta- ja kehittämissuunnitelmat vaikuttavat myönteisesti työtyytyväisyyteen.

Liiketoimintojen hallintaan käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa käytetyt ERP-järjestelmät. Järjestelmien kriittisyyden analysoiminen ja riskien minimointiin liittyvät varautumisjärjestelyt sisältyvät suurimpien IT-järjestelmien käyttöönottoon ja elinkaaren hallintaan. Lisäksi riskejä arvioidaan osana Uponorin riskienhallintaprosessia. Varautumisjärjestelyt kattavat esimerkiksi vikasetoituksen, varmuuskopioinnit ja palautuksen suunnittelun ja testauksen. Avainjärjestelmien palauttaminen onnettomuuden tai vikatilanteen jälkeen testataan kriittisten järjestelmien osalta kerran kahdessa vuodessa. Lisäksi käytetään ulkopuolisia tarkastajia.

Uponor noudattaa ISO 9001-laatuja järjestelmää ja ISO 14001-ympäristöjohtamisjärjestelmää tai vastaavia järjestelmiä, mikä parantaa tuotannon

turvallisuutta ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita mm. projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään ottamaan huomioon projekti- ja alihankkijasopimuksissa. Lisäksi henkilökunnan projektinhallintaosaamista vahvistetaan aktiivisesti.

Rahoitusriskit

Viime vuodet ovat osoittaneet, että huomattavatkin häiriöt rahoitusmarkkinoilla ovat varsin lyhyellä varoitusajalla mahdollisia. Näin ollen, vaikka tilanne tällä hetkellä on Uponorin kannalta varsin vakaa, voivat rahoituksen saatavuuteen liittyvät riskit olla merkittäviä. Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla, sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja ja useita vastapuolia.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisuuilla ja riskiä karttavalla sijoituspolitiikalla. Sijoituskohteina ovat ainoastaan matalariskiset kohteet, jotka ovat tarvittaessa muunnettavissa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin ja kiinteähintaisten rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä hallitaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Konsernin toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttakurssiriskeille. Merkittävä osa liikevaihdosta syntyy muissa valuutoissa kuin euroissa. Tällöin kuitenkin tyypillisesti myös valtaosa ko. liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on kyseessä olevassa paikallisessa valuutassa. Tämä vähentää oleellisesti liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitusosasto vastaa konsernitason valuuttakurssiriskeiden hallinnasta ja suojaamisesta. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omapääoma euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan.

Vahinkoriskit

Uponorilla on 12 tuotantolaitosta yhdeksässä maassa. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitason vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutusuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille. Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on niin ikään vakuutettu konsernitason.

Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin, kuten henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, tuotantolaitteiden säännöllisillä huolto-ohjelmilla ja varmistamalla tärkeimpien varaosien jatkuva saatavuus. Oleellinen osa vahinko- ja keskeytysriskien ehkäisyssä ovat myös jatkuvat, säännölliset vakuutusyhtiöiden suorittamat tarkastus- ja koulutusikäykynnit Uponorin tuotantolaitoksissa.

Riskienhallinta vuonna 2013

Markkinariskien seuranta ja hallinta olivat edelleen merkittävässä osassa Uponorin riskienhallintatoimissa markkinaolosuhteiden pysyessä haastavina osassa Uponorin päämarkkina-alueita.

Vuoden 2013 lopulla toteutui merkittävä liiketoimintariski Ranskassa, kun Uponor S.A.R.L. menetti väliaikaisesti erään keskeisen tuotteen paikallisen hyväksynnän. Siitä seurasi huomattava liikevaihdon lasku ja kulujen kasvu, kun Uponor otti vastaan asiakkaille jo toimitettuja tuotteita. Yhteensä tapahtumasta koitui noin 5 milj. euron liikevoiton lasku vuoden viimeisellä neljänneksellä. Joulukuussa 2013 myönnettiin hyväksyntä korvaavalle tuotteelle.

Uponorille keskeisten raaka-ainehintojen osalta vuosi 2013 oli verrattain rauhallinen ja vakaa. Tästä huolimatta jatkuva riskienhallinta on myös hankintatoiminnon tärkeä ja tiedostettu osa.

Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla toteutettiin vuosittainen kattava riskikartoitus ja päivitettiin toimintasuunnitelmat riskien hallitsemiseksi.

Vuoden 2013 aikana Uponor arvioi yhteistyössä vakuutusyhtiöiden kanssa neljän tuotantolaitoksensa riskienhallinnan valmiutta ja toimivuutta. Yleisarvosana yksiköiden riskienhallinnan tasosta on hyvä.

Maailmantalouden tilanteen jatkuessa edelleen epävakana, huoli tulevaisuuden pankkirahoituksen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin on edelleen validi. Turvataksaan pitkäaikaisrahoituksensa Uponor on hajauttanut rahoituksensa instrumenttien, maturiteettien, markkinoiden ja vastapuolien osalta. Mikäli rahoitus ei ole raha- tai pääomamarkkinoilta hankittua, vastapuolina on ainoastaan hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia yhteistyöpankkeja ja rahoituslaitoksia.

Edellisvuosien tapaan on erityistä huomiota edelleen kiinnitetty myös myyntisaamisten ja luottoriskien valvontaan.

Maailmantalouden heilahtelut sekä kirjanpito- ja verotussäännösten muutokset ovat kasvattaneet yritysten veroriskejä. Tästä johtuen myös Uponorissa veroriskien hallinta pysyy tärkeänä osa-alueena. Uponor on ennakoivasti toteuttanut hyvää verohallintatapaa ja ottanut veroriskien arvioinnin selkeäksi osaksi riskienhallintaprosessiaan.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden aikana ei toteutunut sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla olisi ollut olennainen merkitys konsernille.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2013 varsinainen yhtiökokous 18. maaliskuuta valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Eva Nygrenin, Jorma Elorannan, Jari Paasikiven, Jari Rosendalin ja Rainer S. Simonin. Hallituksen kuudenneksi jäseneksi valittiin suomalainen Timo Ihamuotila. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Paasikivi ja varapuheenjohtajaksi Jorma Eloranta.

Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy:n, joka nimesi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Teppo Rantasen.

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksen. Ne ovat saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön

verkkosivuilla osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2013 oli 14,6 (22,0) milj. kappaletta, yhteensä 179,3 (186,1) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2013 lopussa oli 14,22 (9,60) euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 1041,0 (702,8) milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 15 480 (17 788) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 33,9 (30,2) prosenttia. Tarkemmat osakekohtaiset tiedot löytyvät tilinpäätöksestä.

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2013 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Ilmoitukset Uponorin osakeomistusten muutoksista ulkomailla: Yhdysvaltalaisen Franklin Resources Inc:n omistusosuus oli 10,01 prosenttia 12.3.2013 ja sen osake- ja äänimäärä yhteensä 7 325 055 osaketta. Tarkemmat osakkeisiin ja omistukseen liittyvät luvut löytyvät tilinpäätöksestä.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous 18.3.2013 valtuutti hallituksen hankkimaan enintään 3,5 miljoonaa yhtiön omaa osaketta. Määrä vastaa noin 4,8 prosenttia yhtiön osakemäärästä. Osakkeet hankitaan vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

15.3.2012 pidetty yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 7,2 miljoonan uuden osakkeen antamisesta tai omien osakkeiden luovuttamisesta. Osakkeiden kokonaismäärä vastaa noin 9,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallitus on oikeutettu päättämään kaikista osakeannin ehdoista. Valtuutus on voimassa kolme vuotta eli 15.3.2015 asti. Hallitus päätti 15.3.2012 myös suunnatusta annista yhtiön johdolle. Sen puitteissa luovutettiin korvauksetta yhteensä 19 622 yhtiön hallussa olevaa osaketta yhtiön silloisille ja entisille johtoryhmän jäsenille vuosien 2007 – 2011 osakepohjaisen kannustinohjelman ehtojen mukaisesti.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 140 378 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,2 prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvaltayhteisönsä omistivat 31.12.2013 yhteensä 646 821 (31.12.2012: 709 547) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,88 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus päätti helmikuussa 2013 jatkaa vuonna 2012 käynnistetyn pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman soveltamista. Uusi ohjelma kattaa vuodet 2013-2015 ja täydentää olemassa olevaa vuosien 2012-2014 ohjelmaa. Ohjelman piiriin kuuluu enintään kaksitoista konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma on esitelty tarkemmin yrityksen verkkosivuilla.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuun 2. päivänä 2014 yhdysvaltalainen The Capital Group Companies, Inc. ilmoitti, että sen omistusosuus Uponor Oyj:ssä on osakemyynnin seurauksena laskenut alle 5 prosentin rajan. Yhtiön omistus laski 3 616 201 osakkeeseen ja sen osuus osakkeista ja äänistä on nyt 4,9396 prosenttia. Osakkeiden omistajia ovat lukuisat The Capital Group Companies, Inc:in ja sen määräysvaltayhtiöiden rahastot ja asiakkaat.

Uponor on käynnistänyt valmistelut voimassa olevien kahdenvälisten luottolimiittien uusimiseksi. Sopimukset on tarkoitus tehdä vuoden 2014 alkupuoliskolla. Helmikuussa 2014 allekirjoitettiin sopimus 50 miljoonan euron luottolimiitistä, joka erääntyy helmikuussa 2019.

Lähiajan näkymät

Vuoden 2014 aikana tilanteen Uponorin päämarkkina-alueilla uskotaan kehittyvän eri suuntiin: Pohjois-Amerikassa ja erityisesti Yhdysvalloissa talouskehityksen odotetaan jatkuvan vahvana, mikä lupaa kohtuullista kasvua myös rakennusmarkkinoilla. Euroopassa markkinatilanteen sen sijaan uskotaan jatkuvan melko tasaisena eikä talotekniikan tai yhdyskuntatekniikan markkinoiden kysynnän odoteta juurikaan kasvavan.

Markkinoiden kehitys on jatkossakin epävakaa ja lyhytaikaisen heilahtelun vaara on olemassa.

Maailmantalouden megatrendien vanavedessä Uponor jatkaa lisäarvoa tuottavien, kestävien ratkaisujen markkinointia. Viime vuosina tarjontaa on uudistettu voimakkaasti. Odotuksena on, että uusien tuotteiden ja ratkaisujen myötä myynti kasvaa ja kannattavuus paranee.

Uponorin johto pyrkii pitämään yhtiön taloudellisen aseman vakaana terävöittämällä yhtiön fokusta ja parantamalla kustannustehokkuutta ja rahavirtaa pitäen samalla silmät auki uusien tilaisuuksien varalta. Mikäli näkymät pysyvät heikkoina, yleiskustannuksia ja muita menoeriä on ehkä leikattava edelleen valikoiduilla markkinoilla.

Uponor antaa seuraavan ohjeistuksen vuodelle 2014: Uponorin liikevaihdon ja liikevoiton (ilman kertaluonteisia eriä) odotetaan paranevan vuodesta 2013.

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille. Merkittäviä muutoksia ei edellisvuoteen verrattuna ole havaittu, joskin Uponor Infran perustaminen heinäkuussa 2013 lisäsi yhdyskuntatekniikkaan ja eräisiin maihin liittyvien riskien todennäköisyyttä. Näiden tarkempi riskianalyysi löytyy vuoden 2013 tilinpäätöksen kohdasta "Liiketoimintaan kohdistuvat riskit".

Uponor Oyj
Hallitus

KONSERNIN TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

	2013 IFRS	2012* IFRS	2011 IFRS	2010 IFRS	2009 IFRS
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€					
Liikevaihto	906,0	811,5	806,4	749,2	734,1
Toiminnan kulut	823,6	726,5	743,0	669,9	665,1
Poistot	33,0	28,2	29,4	29,1	32,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0,8	0,9	1,4	2,2	4,2
Liikevoitto	50,2	57,7	35,4	52,4	41,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-7,1	-8,6	-17,7	-10,7	-12,7
Tulos ennen veroja	43,2	49,4	17,7	41,7	28,5
Tulos jatkuvista toiminnoista	27,1	32,9	1,9	27,0	17,2
Tilikauden tulos	26,8	32,8	1,6	24,7	11,5
Konsernitase, M€					
Pitkäaikaiset varat	249,0	186,5*	199,81	218,3	223,1
Liikearvo	82,3	74,9	74,9	72,2	73,0
Vaihto-omaisuus	115,4	78,7	81,8	84,4	74,3
Rahavarat	53,7	17,7	29,1	11,9	13,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	160,6	141,6	129,4	110,4	115,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	219,7	207,3*	209,2	252,1	258,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	68,0	-	2,9	-	-
Varaukset	22,1	20,6	22,0	12,0	18,4
Pitkäaikaiset korolliset velat	136,4	107,6	110,2	43,5	60,2
Lyhytaikaiset korolliset velat	14,2	4,2	2,8	35,2	17,6
Korottomat velat	200,6	159,7*	167,9	154,4	144,4
Taseen loppusumma	661,0	499,4	515,0	497,2	498,6
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	5,5	7,1	4,4	7,0	5,6
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	4,8	6,1	2,2	5,6	3,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	10,8	15,7*	0,7	9,7	4,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	12,5	16,5*	11,0	14,4	8,1
Omavaraisuusaste, %	43,9	41,5*	41,2	50,8	51,8
Nettovelkaantumisaste, %	33,7	45,4*	39,3	26,5	25,0
Korolliset nettovelat, M€	96,9	94,1	83,9	66,8	64,6
- % liikevaihdosta	10,7	11,6	10,4	8,9	8,8
Liikevaihdon muutos, %	11,6	0,6	7,6	2,1	-22,7
Vienti Suomesta, M€	43,3	32,8	34,7	30,4	23,0
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	770,4	717,6	709,8	658,9	644,7
Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	781,4	718,1	714,1	659,6	645,3
Ulkomaantoiminnan osuus, %	86,2	88,5	88,6	88,0	87,9
Henkilöstö 31.12.	4 141	3 052	3 228	3 197	3 316
Henkilöstö keskimäärin	3 649	3 098	3 288	3 219	3 426
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	33,9	19,2	24,0	19,0	24,0
- % liikevaihdosta	3,7	2,4	3,0	2,5	3,5

* Vertailuluvut 31.12.2012 sisältävät IAS19 Työsuhde-etuudet takautuvan soveltamisen muutosvaikutuksen.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2013	2012*	2011	2010	2009
	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 207
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	73 067	73 067	73 067	73 067	73 067
- keskimäärin	73 067	73 062	73 067	73 067	73 049
Oma pääoma, M€	219,7	207,3*	209,2	252,1	258,0
Osakevaihto, M€	179,3	186,1	366,2	481,5	455,8
Osakevaihto, 1 000 kpl	14 563	21 963	38 155	37 389	45 815
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	19,9	30,1	52,2	51,2	62,7
Osakekannan markkina-arvo, M€	1 041,0	702,8	502,2	1 013,2	1 098,1
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,38	0,45	0,03	0,34	0,16
Oma pääoma per osake, €	3,00	2,84*	2,86	3,45	3,53
Osinko, M€	¹⁾ 27,8	27,8	25,6	40,2	36,5
Osinko per osake, €	¹⁾ 0,38	0,38	0,35	0,55	0,50
Efektiiivinen osinkotuotto, %	2,7	4,0	5,1	4,0	3,3
Osinko per tulos, %	100,0	84,4	1 018,5	162,5	316,3
PE-luku	37,4	21,3	199,7	40,9	94,9
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- ylin	15,85	10,00	14,25	15,66	15,10
- alin	9,65	6,77	6,03	10,58	6,80
- keskimääräinen	12,31	8,47	9,57	12,88	9,95

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 15.

* Vertailuluvut 31.12.2012 sisältävät IAS19 Työsuhde-etuudet takautuvan soveltamisen muutosvaikutuksen.

Taulukon huomautukset:

1) hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus, keskiarvo}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}} \times 100$
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}} \times 100$
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

		2013	2012
Jatkuvat toiminnot	Liite		
Liikevaihto	2	906,0	811,5
Hankinnan ja valmistuksen kulut		585,9	500,7
Bruttokate		320,1	310,8
Liiketoiminnan muut tuotot	7	0,8	0,9
Varastointimenot		34,2	31,8
Myynnin ja markkinoinnin kulut		167,7	161,3
Hallinnon kulut		50,0	44,6
Liiketoiminnan muut kulut	7	18,8	16,3
Kulut		270,7	254,0
Liikevoitto	2	50,2	57,7
Rahoitustuotot	10	23,4	27,0
Rahoituskulut	10	30,5	35,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,1	0,3
Tulos ennen veroja		43,2	49,4
Tuloverot	11	16,1	16,5
Tulos jatkuvista toiminnoista		27,1	32,9
Lopetetut toiminnot			
Lopetettujen toimintojen tulos	3	-0,3	-0,1
Tilikauden tulos		26,8	32,8
Muut laajan tuloksen erät			
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen		0,4	-1,1
Erät jotka siirretään myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-5,1	0,6
Rahavirran suojaukset, verojen jälkeen		0,5	-0,7
Nettoinvestoinnin suojaus		2,4	-3,5
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-1,8	-4,7
Tilikauden laaja tulos		25,0	28,1
Kauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		27,8	32,8
Määräysvallattomille omistajille		-1,0	-
Kauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		26,5	28,1
Määräysvallattomille omistajille		-1,5	-
Osakekohtainen tulos, €	12	0,38	0,45
- Jatkuvat toiminnot		0,38	0,45
- Lopetetut toiminnot		0,00	0,00
Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,38	0,45
- Jatkuvat toiminnot		0,38	0,45
- Lopetetut toiminnot		0,00	0,00

KONSERNITASE

Varat	Liite	31.12.2013	31.12.2012
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		17,5	18,6
Liikearvo		82,3	74,9
Asiakassuhteet		2,2	-
Muut aineettomat hyödykkeet		0,2	0,2
Keskeneräiset hankinnat		0,6	0,0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	13	102,8	93,7
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		16,9	10,8
Rakennukset ja rakennelmat		56,3	42,6
Koneet ja kalusto		98,5	78,0
Muut aineelliset hyödykkeet		14,6	12,3
Keskeneräiset hankinnat		15,5	8,7
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	14	201,8	152,4
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset			
Osuudet osakkuusyhtiöissä	16	0,0	0,1
Muut osakkeet ja osuudet	17	0,7	0,2
Pitkäaikaiset saamiset	18	10,1	0,5
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		10,8	0,8
Laskennalliset verosaamiset	23	15,9	14,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		331,3	261,4
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	115,4	78,7
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		126,7	107,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		4,5	15,1
Siirtosaamiset		6,8	4,6
Muut saamiset		22,6	14,6
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	20	160,6	141,6
Rahavarat	21	53,7	17,7
Lyhytaikaiset varat yhteensä		329,7	238,0
Varat yhteensä		661,0	499,4

KONSERNITASE

		31.12.2013	31.12.2012
Oma pääoma ja velat	Liite		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	22		
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Muut rahastot		0,0	-0,5
Kertyneet muuntoerot		-17,6	-15,4
Kertyneet voittovarot		12,9	-6,2
Tilikauden tulos		27,8	32,8
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		219,7	207,3
Määräysvallattomien omistajien osuus		68,0	-
Oma pääoma yhteensä		287,7	207,3
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	26	136,4	107,6
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	24	25,1	22,3
Varaukset	25	4,5	5,1
Laskennallinen verovelka	23	15,7	14,8
Muut pitkäaikaiset velat		0,7	0,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä		182,4	150,2
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	26	14,2	4,2
Ostovelat		61,1	43,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		2,5	2,9
Varaukset	25	17,6	15,5
Muut lyhytaikaiset velat	27	95,5	76,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		190,9	141,9
Velat yhteensä		373,3	292,1
Oma pääoma ja velat yhteensä		661,0	499,4

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	Liite	1.1. - 31.12.2013	1.1. - 31.12.2012
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		26,8	32,8
Oikaisuerät:			
Poistot		33,0	28,2
Tuloverot		16,1	16,5
Korkotuotot		-0,4	-0,5
Korkokulut		4,6	5,6
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		0,6	0,4
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		-0,1	-0,3
Muut rahavirran oikaisuerät		7,3	-5,3
Tulorahoitus		87,9	77,4
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		21,5	-3,5
Vaihto-omaisuus		10,0	-2,0
Korottomat velat		-9,2	-2,1
Nettokäyttöpääoman muutos		22,3	-7,6
Maksetut verot		-14,8	-30,2
Maksetut korot		-3,6	-7,4
Saadut korot		0,3	0,5
Liiketoiminnan rahavirta		92,1	32,7
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat	4	8,2	
Tytäryritysten ja liiketoimintojen myynnit	6	-	7,6
Osakemyynnit		0,0	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-33,9	-19,2
Käyttöomaisuuden myyntituotot		0,8	1,2
Saadut osingot		0,0	0,2
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,0	0,0
Investointien rahavirta		-24,9	-10,2
Rahavirta ennen rahoitusta		67,2	22,5
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		76,3	46,3
Lainojen takaisinmaksut		-41,1	-47,3
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		-35,8	0,5
Osingonjako		-27,8	-25,6
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	5	0,0	-6,2
Rahoitusleasingisopimukset		-1,6	-1,5
Rahoituksen rahavirta		-30,0	-33,8
Rahavarojen muuntoerot		-1,2	-0,1
Rahavarojen muutos		36,0	-11,4
Rahavarat 1.1.		17,7	29,1
Rahavarat 31.12.		53,7	17,7
Muutos taseen mukaan	21	36,0	-11,4

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

	Osakemäärä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssira- hasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojausr- ahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voittovarot*	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2013	73 067	146,4	50,2	1,7	0,1	-2,3	-1,0	-15,4	27,6	207,3	-	207,3
Tilikauden laaja tulos						0,5		-2,2	28,2	26,5	-1,5	25,0
Maksetut osingot									-27,8	-27,8		-27,8
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-		-
Osakepalkkio-ohjelma									0,3	0,3		0,3
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta										0,0	38,5	38,5
Määräysvallattoman omistuksen siirto									13,4	13,4	30,8	44,2
Muut oikaisut									0,0	0,0	0,2	0,2
Oma pääoma 31.12.2013	73 067	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,8	-1,0	-17,6	41,7	219,7	68,0	287,7
Oma pääoma 1.1.2012	73 047	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,6	-1,2	-12,5	24,6	207,7	2,9	210,6
Tilikauden laaja tulos						-0,7		-2,9	31,7	28,1		28,1
Maksetut osingot									-25,6	-25,6		-25,6
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-		-
Osakepalkkio-ohjelma	20						0,2		0,2	0,4		0,4
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta									-3,3	-3,3	-2,9	-6,2
Muut oikaisut									0,0	0,0		0,0
Oma pääoma 31.12.2012	73 067	146,4	50,2	1,7	0,1	-2,3	-1,0	-15,4	27,6	207,3	-	207,3

* Vertailuluvut 31.12.2012 sisältävät IAS19 Työsuhde-etuudet takautuvan soveltamisen muutosvaikutuksen.
Lisätietoja, kts liite 22.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuuskonserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellystä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa; Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj
PL 37, Äyritie 20
01511 Vantaa
Puh. 020 129 211, faksi 020 129 2841

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkko-osoitteesta www.uponor.fi tai konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 13.2.2014 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2013 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina (M€) ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset,

velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Osuudet osakkuusyhtiöissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiöiden velvoitteiden täyttämiseen.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapalautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten (rahavirtaa tuottava yksikkö). Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena.

Tuloutusperiaate

Tuotteiden myynnistä saadut tuotot kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle sovittujen toimitusehtojen mukaisesti eikä konsernilla enää ole tuotteiden hallintaoikeutta tai todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, annetuilla alennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla. Projektiliiketoimintayhtiöt tulouttavat keskeneräiset pitkäaikaiset toimitukset valmistusasteen mukaisesti, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoiminen edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole taseeseen aktivoituja tuotekehitysmenoja, jotka täyttäisivät aktivoitokriteerit.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuusperusteisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuspohjaisista järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuspohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Kauden työsuoritukseen perustuva meno (eläkemeno) ja etuspohjaisen järjestelyn nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään työsuhde-etuksista aiheutuvissa kuluissa. Etuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät, mm. vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaa kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä hyväksytyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritysoston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenuun ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille, ja ne testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, aktivoidut kehittämismenot, ohjelmistojen lisenssit ja asiakkuudet. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioitun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioitujen taloudellisten vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20 - 40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8 - 12
Muut koneet ja laitteet	3 - 15
Konttori- ja myymäläkalusto	5 - 10
Kuljetusvälineet	5 - 7
Aineettomat hyödykkeet	3 - 10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenuon ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioitujen vastaiset nettorahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjauriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokratut hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin.

Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen voimassaoloaikana. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluiksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa kyseisten kulujen ryhmään. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Ehdolliset varat ja velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttymistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenuon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korko- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä, ja konsernilla on aikomus ja kyky pitää ne eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Konsernilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia tilinpäätöshetkellä.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä

kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta. Lainasaamisen arvonalentumista arvioidaan samoin kriteerein kuin myyntisaamisten arvonalentumista.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenuun. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaikutus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenuun. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaista käytetään suojaustarkoituksiin, ja ne kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon. Ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon jokaisena raportointikauden päätöspäivänä. Johdannaiset luokitellaan joko rahavirtojen suojauksiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin tai suojauksiin, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta. Suojauslaskennan soveltamisen ulkopuolelle jäävien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Rahavirtojen suojausta käytetään sähköjohdannaisiin ja korkojohdannaisiin. Nettosijoitusten suojausta käytetään niihin valuuttajohdannaisiin, jotka suojaavat nettosijoituksiksi määriteltyjen vieraassa valuutassa olevien sisäisten lainojen valuuttariskejä. Suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39 -vaatimusten mukaisesti, ja suojauslaskennan alaisten johdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana.

Rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan suojausrahastoon siltä osin, kun suojaus on tehokas. Nettosijoituksia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos spot-kurssin muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoilta kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen: sähköjohdannaiset hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaiset rahoituseriin.

Suojausten tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan: sähköjohdannaisten osalta hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoituseriin.

Osakeperusteiset maksut - johdon kannustinjärjestelmä

Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan, ja taseeseen kirjataan vastaava velka rahana selvittävien osakeperusteisten maksujen osalta. Taseen velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakkeina selvittävien osakeperusteisten maksujen osalta kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava oman pääoman lisäys.

Omat osakkeet

Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuslukulaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunnuslukujen laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumiset voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS-säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuuspohjaisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestausten yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevista kassavirroista ja diskonttokoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat olettamuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttokorosta, varojen odotetusta tuotosta, sekä inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Kertaluonteiset erät

Hallituksen toimintakertomuksessa selostetut kertaluonteiset erät eivät liity yhtiön varsinaiseen perusliiketoimintaan. Olennaisimpia kertaluonteisia eriä ovat luovutusvoitot ja -tappiot, tuotantolaitoksen sulkemiseen liittyvät tehottomuus- ja sopeuttamiskulut sekä ylimääräiset alaskirjaukset ja mahdolliset alaskirjausten peruutukset, onnettomuuksiin ja luonnonkatastrofeihin liittyvät kulut sekä uudelleenjärjestelyyn, ympäristöön ja vahingonkorvauksiin liittyvät varaukset. Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä kertaluonteisten erien luokittelussa.

Vuonna 2013 käyttöön otetut uudet ja uudistetut IFRS-standardit

Seuraavat uudet ja uudistetut standardit on otettu käyttöön tässä konsernitilinpäätöksessä.

- *Muutos IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen* (voimaan 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Uponor on ryhmitelty laajan tuloksen erät muutoksen mukaisesti.
- *Muutos IAS 19:ään Työsuhde-etuudet* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset tarkoittavat, että kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tulee jatkossa kirjata välittömästi muihin laajan tuloslaskelman eriin, toisin sanoen ns. putkimenetelmästä luovutaan ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Muutos vaikutti konsernin laajaan tulokseen ja lisäsi konsernin työsuhde-etuuksiin liittyvää velvoitetta.

Muutos vaati takautuvaa soveltamista. Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu vertailukauden alun taseeseen 1.1.2012. Vaikutukset muutoksen käyttöönnotosta vuoden 2012 lukuihin on esitetty alla.

Laadintaperiaatteiden muutos

31.12.2012, M€	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu
Vaikutus laajaan tuloslaskelmaan			
Muut laajan tuloksen erät	-3,6	-1,1	-4,7
Vaikutus taseeseen			
Laskennalliset verosaamiset	13,6	0,9	14,5
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	209,9	-2,6	207,3
Eläkevelvoitteet ja muut velat	19,2	3,5	22,7
Vaikutus tunnuslukuihin		Raportoitu	Oikaistu
Oman pääoman tuotto, % (p.a.)		15,5	15,7
Sijoitetun pääoman tuotto, % (p.a.)		16,7	16,5
Omavaraisuusaste, %		42,1	41,5
Nettovelkaantumisaste, %		44,8	45,4
Oma pääoma / osake, €		2,87	2,84
Nettovelkaantumisaste keskimäärin, %		64,0	64,6

- IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta, sillä se antaa täsmällisen käyvän arvon määritelmän ja yhdistää samaan standardiin vaatimukset käyvän arvon määrittämiselle sekä vaadittaville liitetiedoille. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, mutta annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai sitä on vaadittu jossain toisessa standardissa. Uusilla vaatimuksilla ei ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos *standardiin IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tarkentaa liitetietovaatimuksia, jotka koskevat taseessa nettomääräisesti esitettyjä rahoitusinstrumentteja sekä yleisiä netotusjärjestelyjä tai vastaavia sopimuksia. Uusilla vaatimuksilla ei ollut vaikutusta raportoituun tilinpäätökseen.
- *IFRS-standardeihin tehdyt parannukset Annual Improvements to IFRSs 2009-2011* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat yhteensä viittä standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Vuonna 2014 käyttöön tulevat uudet ja uudistetut IFRS-standardit

Seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat konserni ottaa käyttöön konsernitilinpäätöksessä vuonna 2014. Näiden uusien ja uudistettujen standardien käyttöönnotolla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, mutta niillä voi olla vaikutusta tulevien liiketoimien ja tapahtumien tilinpäätöskäsittelyyn.

- IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi määrittää olemassa olevien periaatteiden mukaisesti määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi painottaa yhteisten järjestelyiden kirjanpidollisessa käsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita enemmän kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Standardi edellyttää, että yhteisyritysten raportoinnissa käytetään yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää liitetietovaatimukset koskien erilaisia osuuksia muissa

yhteisöissä, mukaan lukien osakkuusyhtiöt, yhteiset järjestelyt, erityistä tarkoitusta varten perustetut yhtiöt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhtiöt. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.

- IAS 27 (uudistettu 2011) *Erillistilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- IAS 28 (uudistettu 2011) *Osuudet osakkuus- ja yhteisyhteisöissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyhteisöjen käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- Muutos standardiin IAS 32 *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tarkentaa rahoitusvarojen ja -velkojen nettomääräistä esittämistä koskevia sääntöjä ja lisää aihetta koskevaa soveltamisohjeistusta.
- IAS 36 *Omaisuserien arvon alentuminen* muutos *Recoverable Amount Disclosures for Non-Financial Assets* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen keskeisin sisältö on täsmentää liitetietovaatimuksia, jotka koskevat sellaisia rahavirtaa tuottavia yksiköitä, joihin on kohdistunut arvonalentumiskirjaus.
- IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* muutos *Novation of Derivatives and Continuation of Hedge Accounting* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen myötä suojauslaskentaa voidaan jatkaa tiettyjen ehtojen täytyessä tilanteissa, joissa johdannaissopimus siirretään ns. keskusvastapuolelle.
- Muutos IFRS 10:een *Konsernitilinpäätös*, IFRS 11:een *Yhteisjärjestelyt* ja IFRS 12:een *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen tarkoituksena on ohjeistaa uusien standardien käyttöönoton siirtymävaihetta niin että vaatimuksia edellisten tilikausien muuttamista vertailukelpoisiksi rajoitetaan ainoastaan edelliseen tilikauteen.
- Muutos IFRS 10:een *Konsernitilinpäätös*, IFRS 12:een *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* ja IAS 27:ään *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen tarkoituksena on vapauttaa sijoitusyhteisöjen tarvetta yhdistellä tietynlaisia tytäryhtiöitä konsernitilinpäätökseen ja sen sijaan edellyttää sijoituksen arvostamista käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 9 tai IAS 39 -standardien mukaisesti.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. Konserni on käynnistänyt toimenpiteet näiden uusien ja uudistettujen standardien vaikutusten arvioimiseksi.

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* (voimaan 1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 9 on ensimmäinen vaihe laajempaa projektia, joka tähtää IAS 39:n korvaamiseen uudella standardilla. IFRS 9:n mukainen rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen riippuu yrityksen liiketoimintamallista ja sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista koskevat säännöt perustuvat pitkälti nykyisiin IAS 39 vaatimuksiin. IFRS 9:n merkittävimmät keskeneräiset osat koskevat arvonalentumista ja suojauslaskentaa. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (*Annual Improvements to IFRSs 2010-2012, Annual Improvements to IFRS 2011-2013*) (voimaan 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat

standardeittain mutta muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

- IFRIC 21 *Levies* (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta käsittelee julkisista maksuista maksajaosapuolelle mahdollisesti syntyvän velvoitteen kirjanpitokäsittelyä. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka –Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra, johon sisältyy myös KWH Pipe Ab:n kunnallistekninen liiketoiminta 1. heinäkuuta 2013 lähtien. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti. Raportoivat segmentit ovat yksilöityjä toimintasegmenttejä, joita ei ole yhdistelty.

Talotekniikka –Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoiminnoista Euroopassa sekä vientitoiminnoista niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Talotekniikka –Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Talotekniikka Uponorissa tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakaskunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyhtiöistä.

Uponor Infra on markkinajohtaja kunnallisteknisessä putkiliiketoiminnassa Pohjois-Euroopassa, jonka lisäksi sillä on liiketoimintaa Keski-Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Kanadassa. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja, viemärointi- ja jätevesijärjestelmiä sekä projektipalveluita, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitos- ja yritysasiakkaille.

Muut-segmentti sisältää konsernitoiminnot sekä yhtiöt, joissa ei ole liiketoimintaa.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja operatiivisen nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resursseja johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoittamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastaamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien raportointi noudattaa konsernin laadintaperiaatteita. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Segmenttien tuotto vastaa liikevaihtoa ja segmenttien tuloksella tarkoitetaan liikevoittoa konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuloslaskelmaerät sisältävät segmentin jatkuvat toiminnot ja tase-erät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti. Jatkuvat toiminnot eivät sisällä Irlannista vuonna 2008 myytyä yhdyskuntateknistä liiketoimintaa.

Vuoden 2012 aikana myydyin Hewing GmbH:n tuotot, tulos, varat ja velat ovat sisältyneet segmenttiin Talotekniikka – Eurooppa.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtyvistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista.

2013 M€							2012 M€						
	Talotekniikka - Eurooppa	Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	Uponor-Infra	Muut	Eliminoinnit	Uponor-konserni		Talotekniikka - Eurooppa	Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	Uponor-Infra	Muut	Eliminoinnit	Uponor-konserni
Tuotot, ulkoinen	478,9	171,5	255,6	-	-	906,0	Tuotot, ulkoinen	517,3	151,1	143,1	-	-	811,5
Tuotot, sisäinen	0,6	0,0	5,8	-	-6,4	-	Tuotot, sisäinen	0,4	-	5,9	-	-6,3	-
Tuotot yhteensä	479,5	171,5	261,4	-	-6,4	906,0	Tuotot yhteensä	517,7	151,1	149,0	-	-6,3	811,5
Liiketulos	32,7	24,7	-2,3	-3,4	-1,5	50,2	Liiketulos	47,2	17,8	0,0	-6,1	-1,2	57,7
Liiketulos %	6,8	14,4	-0,9			5,5	Liiketulos %	9,1	11,8	0,0			7,1
Rahoitustuotot						23,4	Rahoitustuotot						27,0
Rahoituskulut						30,5	Rahoituskulut						35,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta						0,1	Osuus osakkuusyritysten tuloksesta						0,3
Tuloverot						16,1	Tuloverot						16,5
Lopetettujen toimintojen tulos						-0,3	Lopetettujen toimintojen tulos						-0,1
Tilikauden tulos						26,8	Tilikauden tulos						32,8
Varat	340,8	131,9	259,5	260,2	-331,4	661,0	Varat	364,9	119,6	84,4	249,8	-319,3	499,4
Velat							Velat						
Segmenteille allokoituiden velat yhteensä	238,8	69,2	117,8	302,2	-354,6	373,4	Segmenteille allokoituiden velat yhteensä	290,3	69,2	66,5	210,3	-344,2	292,1
Allokoimaton osuus						287,6	Allokoimaton osuus						207,3
Varat yhteensä						661,0	Varat yhteensä						499,4
Investoinnit	8,0	15,7	9,4	0,8	-	33,9	Investoinnit	7,8	5,9	4,2	1,3	-	19,2
Poistot ja arvonalentumiset	11,3	6,8	9,9	4,5	0,5	33,0	Poistot ja arvonalentumiset	11,4	6,0	5,9	4,4	0,5	28,2
Henkilöstö keskimäärin	2 084	504	1 002	59	-	3 649	Henkilöstö keskimäärin	2 132	427	480	59	-	3 098

Koko yhteisöä koskevat tiedot

Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot

	2013	2012
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Talotekniset ratkaisut	649,4	667,4
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	256,6	144,1
Uponor-konserni	906,0	811,5

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

	2013	2012
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Suomi	124,9	93,8
Saksa	144,5	145,3
Yhdysvallat	143,1	114,8
Ruotsi	86,3	79,9
Kanada	55,1	36,6
Tanska	44,0	33,4
Norja	35,7	39,2
Iso-Britannia	30,0	30,9
Alankomaat	29,1	32,1
Venäjä	28,1	22,6
Muut	185,2	183,1
Uponor-konserni	906,0	811,5

	2013	2012
Pitkäaikaiset varat		
Suomi	70,2	42,3
Yhdysvallat	47,4	40,6
Saksa	32,4	33,5
Ruotsi	31,1	40,2
Kanada	12,4	-
Muut	39,6	15,4
Uponor-konserni	233,1	172,0

Tuotot konsernin ulkopuolelta on esitetty asiakkaiden maantieteellisen sijainnin mukaisesti. Pitkäaikaiset varat on puolestaan esitetty varojen sijaintimaan mukaan. Pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa ja laskennallisia verosaamiaisia.

3. Lopetetut toiminnot

Vuonna 2013 ja 2012 konsernin lopetetuissa toiminnoissa esitetään 0,3 (0,1) miljoonaa euroa kuluja, jotka liittyvät vuonna 2008 myydyin Irlannin kunnallisteknisen liiketoiminnan käytössä olleen kiinteistön hallinto- ja ylläpitokustannuksiin.

	2013	2012
Kulut	0,3	0,1
Tulos ennen veroja	-0,3	-0,1
Tuloverot	-	-
Tulos verojen jälkeen	-0,3	-0,1
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-0,3	-0,1
Rahavirta lopetetuista toiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-0,4	-0,5

4. Liiketoimintojen yhdistäminen

Syyskuussa 2012 Uponor Oyj:n ja KWH-yhtymä Oy:n julkistama suunnitelma yhdyskuntateknisten liiketoimintojensa yhdistämisestä saatiin päätökseen 1. heinäkuuta 2013. Uusi yritys, Uponor Infra Oy, aloitti toimintansa 1. heinäkuuta 2013. Uponor omistaa yrityksestä 55,3 prosenttia ja KWH-yhtymä 44,7 prosenttia. Uponor Infra Oy erikoistuu yhdyskuntateknisiin putkijärjestelmiin Pohjois-Euroopassa ja muualla. Sopimuksella tähdätään tehokkaampaan toimintaan ja parempaan kannattavuuteen. Uponor Infra Oy yhdistellään Uponor Oyj:hin Uponor Infra -segmenttinä 1. heinäkuuta lähtien.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistämiset -standardin mukaisesti, Uponor hankki 55,3 prosentin enemmistöosuuden KWH Pipe Oy:sta ja luovutti vastikkeena 44,7 prosentin määräysvallattomien omistajien osuuden Uponorin yhdyskuntateknisestä liiketoiminnasta KWH-yhtymälle. Uponorilla on määräysvalta yhteisesti omistetusta yhtiöstä 55,3 prosentin suoralla omistusosuudella ja äänenemmistö, sillä Uponorilla on puheenjohtajuus Uponor Infra Oy:n hallituksessa.

	2013	2012
Hankittu nettovarallisuus ja liikearvo		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	50,7	-
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	4,8	-
Muut pitkäaikaiset varat	0,6	-
Laskennalliset verosaamiset	3,2	-
Vaihto-omaisuus	49,9	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	44,0	-
Rahavarat	12,0	-
Varat yhteensä	165,2	-
Pitkäaikaiset korolliset velat	33,9	-
Laskennalliset verovelat	2,9	-
Eläkeveloitteet ja muut pitkäaikaiset velat	4,9	-
Varaukset	0,6	-
Lyhytaikaiset korolliset velat	9,2	-
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	38,1	-
Velat yhteensä	89,6	-
Nettovarat	75,6	-
Hankintameno	44,5	-
Määräysvallattomien omistajien osuus	38,5	-
Hankittu nettovarallisuus	-75,6	-
Liikearvo	7,4	-

Hankintameno 44,5 miljoonaa euroa vastaa 55,3 prosenttia KWH Pipe Oy:n määritetystä käyvästä arvosta, joka on arvioitu käyttäen tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa ja markkinoihin perustuvaa lähestymistapaa. Käyvän arvon määrittäminen perustuu merkittävässä määrin syöttötietoihin, jotka eivät ole saatavissa markkinoilta, viitaten IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen -standardin Tason 3 mukaisesti syöttötietoihin. Hankintameno vastaa myös Uponorin yhdyskuntateknisen liiketoiminnan nettovarallisuuden käypää arvoa, tosin luovutettu nettovarallisuus säilyy taseen kirjanpitoarvoihin johtaen suoraan omassa pääomassa esitettävään luovutusvoittoon. Yksityiskohdat on esitetty kohdassa

Muutoksia määräysvallattomien omistajien osuudessa (liite 5). Määräysvallattomien omistajien osuus (44,7% omistusosuus KWH Pipe Oy) on hankintahetkellä kirjattu käypään arvoon.

Hankinnasta syntynyt liikearvo 7,4 miljoonaa euroa muodostuu Uponorin ja KWH:n yhdyskuntateknisen liiketoiminnan yhdistämisestä saavutettavista kustannussynergioista ja paremmasta kapasiteetin hyödyntämisestä. Kirjattu liikearvo ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa.

Hankintaan liittyvät kustannukset olivat 3,5 miljoonaa euroa, ja ne sisältyvät hallinnon kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa seuraavasti: 1,8 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2012 päättyneelle tilikaudelle ja 1,7 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2013 päättyneelle raportointikaudelle.

Konsernin laajaan tuloslaskelmaan sisältyi KWH Pipe Oy:n tuottamaa liikevaihtoa 114,6 miljoonaa euroa ja kauden tulosta -1,5 miljoonaa euroa heinäkuun 1. päivästä lähtien. Jos KWH Pipe Oy olisi yhdistelty konsernin laajaan tuloslaskelmaan vuoden 2013 alusta lähtien, vaikutus olisi ollut liikevaihtoon 212,4 miljoonaa euroa ja tilikauden tulokseen -2,1 miljoonaa euroa. Vaikutus kauden tulokseen on arvio, joka perustuu saatavilla olevaan tietoon ja olettamuksiin.

Ennen yhdyskuntateknisten liiketoimintojen yhdistämistä Uponor hankki KWH Pipe Oy:n kotimaisen PEX-putkiliiketoiminnan kesäkuun lopussa 3,8 miljoonan euron kauppahinnalla. Hankitut nettovarot olivat 3,8 miljoonaa euroa, ja ne vastaavat kauppahintaa. Vaikutus liikevaihtoon ja kauden tulokseen konsernin laajassa tuloslaskelmassa oli vähäinen. PEX-putkiliiketoiminta sisältyy Talotekniikka – Eurooppa - segmenttiin.

Rahavirtavaikutus	2013	2012
PEX-putkiliiketoiminnan hankinta	-3,8	-
KWH Pipe Oy:n hankinnan yhteydessä saadut rahavarat	12,0	-
Rahavirtavaikutus	8,2	-

Konsernilla ei ollut liiketoimintojen hankintoja vuonna 2012.

5. Muutoksia määräysvallattomien omistajien osuudessa

KWH Pipe Oy:n hankinnan yhteydessä Uponor luovutti 44,7% kunnallisteknisestä liiketoiminnastaan KWH Group Oy:lle. Vastikkeena luovutetun Uponorin yhdyskuntateknisen liiketoiminnan määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo oli 44,5 miljoonaa euroa. Luovutetun nettovarallisuuden kirjanpitoarvo oli 30,8 miljoonaa euroa, ja määräysvallattomien omistajien luovutukseen liittyvät kulut olivat 0,3 miljoonaa euroa. Määräysvallattomien omistajien osuuden luovutus kirjattiin omaan pääomaan IFRS:n mukaisesti ja sen nettovaikutus voittovaroihin oli 13,4 miljoonaa euroa.

Uponor hankki maaliskuussa 2012 omistukseensa loput 49,7 % Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH:n osakekannasta. Käteisenä maksettiin 6,2 miljoonaa euroa. Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta kirjattiin omaan pääomaan IAS 27:n mukaisesti ja sen vaikutus voittovaroihin oli -3,3 miljoonaa euroa. Hankittu nettovarallisuus oli 2,9 miljoonaa euroa.

6. Tytäryhtiöiden myynnit

Konserni ei myynyt liiketoimintoja vuoden 2013 aikana.

Uponor sai päätökseen Hewing GmbH:n myynnin ensimmäisen kvartaalin 2012 lopussa. Kauppahinta 11,9 miljoonaa euroa saatiin 2. huhtikuuta 2012. Kauppahinta oikaistiin kaupantekopäivän taseen mukaisesti 11,5 miljoonaan euroon. Kaupan nettovaikutus vuoden 2012 tulokseen oli merkityksetön.

M€	2013	2012
Myytyjen varojen kirjanpitoarvo		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-	3,4
Aineettomat hyödykkeet	-	0,1
Muut pitkäaikaiset varat	-	0,3
Vaihto-omaisuus	-	5,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	6,9
Rahavarat	-	3,9
Varat yhteensä	-	20,2
Laskennallinen verovelka		
Eläkevelvoitteet ja muut velat	-	2,3
Varaukset	-	0,5
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	-	5,9
Velat yhteensä	-	8,7
Nettovarat	-	11,5
Käteisenä saatu kauppahinta	-	11,5
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	-	3,9
Rahavirtavaikutus	-	7,6

7. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2013	2012
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,3	0,2
Lisenssimaksut	0,0	0,2
Muut erät	0,5	0,5
Yhteensä	0,8	0,9
Liiketoiminnan muut kulut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,9	0,1
Tutkimus- ja kehittämiskulut	17,7	15,9
Arvon alentumiset	0,0	-
Muut erät	0,2	0,3
Yhteensä	18,8	16,3

Liiketoiminnan muut kulut muodostuvat pääosin tutkimus- ja kehityskuluista.

8. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2013	2012
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	172,2	150,4
- Muut henkilösivukulut	29,7	24,9
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	7,8	7,3
- Eläkekulut - etuusperusteiset järjestelyt	1,1	1,2
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,0	0,0
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,8	0,5
Osakeperusteiset maksut		
- Käteisenä toteutettavat osuudet	-	0,2
- Myönnetty osakkeina toteutettavat osuudet	0,3	0,2
Yhteensä	211,9	184,7

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiritiedoissa (liite 34).

9. Poistot ja arvonalentumiset

	2013	2012
Poistot omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	5,2	4,8
Muut aineettomat hyödykkeet	0,3	0,0
Maa- ja vesialueet	0,1	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	4,2	3,8
Koneet ja kalusto	19,2	16,4
Muut aineelliset hyödykkeet	4,0	3,1
Yhteensä	33,0	28,2
Poistot toimintoittain		
Hankinta ja valmistus	21,8	18,4
Varastointimenot	1,4	1,2
Myynti ja markkinointi	1,9	1,7
Hallinto	6,9	6,1
Muut	1,0	0,8
Yhteensä	33,0	28,2

Merkittäviä arvonalentumisia ei tehty raportointikauden eikä vertailukauden aikana.

10. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

	2013	2012
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,4	0,5
Korkotuotot korkojohdannaisista	0,9	0,6
Voitto tulosvaikuttaisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista - valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	18,6	21,7
Kurssierot	3,5	4,0
Muut rahoitustuotot	-	0,2
Yhteensä	23,4	27,0
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista rahoitusveloista	4,6	5,6
Korkokulut korkojohdannaisista	1,8	1,2
Tappio tulosvaikuttaisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista - valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	17,3	25,0
Kurssierot	5,4	2,6
Muut rahoituskulut	1,4	1,2
Yhteensä	30,5	35,6

Vuonna 2013 varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyy valuuttakurssivoittoa 2,5 miljoonaa euroa (valuuttakurssivoittoa 1,2 miljoonaa euroa). Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasingosimusten korko-osuuksia 0,9 miljoonaa euroa (0,9 miljoonaa euroa).

11. Tuloverot

	2013	2012
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	17,0	15,1
Edellisiltä kausilta	0,0	-0,8
Laskennallisen verovelan muutos	-0,9	2,2
Yhteensä	16,1	16,5
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	43,2	49,4
Verot laskettuna Suomen verokannan mukaan	10,6	12,1
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	2,6	2,9
Vähennyskelvottomat menot	1,4	2,3
Verovapaat tulot	-0,4	-0,2
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-0,1	-0,8
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	2,2	1,9
Verokannan muutoksen vaikutus	-0,1	-0,7
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	-0,8
Muut erät	-0,1	-0,2
Yhteensä	16,1	16,5
Efekttiivinen verokanta, %	37,3	33,4

Vuoden 2013 aikana konserniyhtiön verotukseen vaikuttavassa lainsäädännössä merkittävin muutos oli Suomen verokannan lasku; vuonna 2014 veroprosentti laskee 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen arvostus 31.12.2013 uuden verokannan mukaisesti vähensi konsernin veroja 0,1 miljoonaa euroa. Konsernin efektiivinen verokanta vuonna 2013 nousi 37,3 prosenttiin vuoden 2012 33,4 prosentista. Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista nostivat konsernin efektiivistä verokantaa.

Vuoden 2012 aikana konserniyhtiön verotukseen vaikuttavassa lainsäädännössä merkittävin muutos oli Ruotsin verokannan lasku; vuonna 2013 veroprosentti laski 26,3 prosentista 22 prosenttiin. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen arvostus 31.12.2012 uuden verokannan mukaisesti vähensi konsernin veroja 0,7 miljoonaa euroa.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy maksoivat vuoden 2012 alussa 15,0 miljoonaa euroa veroja, veronkorotuksia ja viivemaksuja perustuen verovuosien 2005–2009 jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätöksiin. Uponor on hakenut muutosta päätöksiin ja muutoksenhaku on menossa hallinto-oikeudessa. Jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätökset perustuvat vuonna 2008 suoritettuun verotarkastukseen, joka koski vuosia 2004–2007. Kiista koskee lähinnä Uponor Business Solutions Oy:n sisäisten palveluveloitusten markkinaehtoista siirtohinnoittelua. Lisää yksityiskohtia on esitetty liitteessä 28 Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja velat.

Muihin laajan tuloksen eriin sisältyvät verot	2013	2012
Rahavirran suojaukset		
Ennen veroja	0,6	-0,9
Verovaikutus	-0,2	0,2
Verojen jälkeen	0,5	-0,7

12. Osakekohtainen tulos

	2013	2012
Tulos jatkuvista toiminnoista	27,1	32,9
Lopetettujen toimintojen tulos	-0,3	-0,1
Tilikauden tulos	26,8	32,8
Kauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille	27,8	32,8
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 067	73 062
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 118	73 093
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,38	0,45
- Jatkuvat toiminnot	0,38	0,45
- Lopetetut toiminnot	0,00	0,00
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,38	0,45
- Jatkuvat toiminnot	0,38	0,45
- Lopetetut toiminnot	0,00	0,00

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

13. Aineettomat hyödykkeet

2013	Aineettomat oikeudet	Asiakas-suhteet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	57,2	-	75,6	0,5	-	133,3
Rakennemuutokset	5,5	2,4	7,4	0,6	-	15,9
Kurssierot	-0,4	-	0,0	0,0	-	-0,4
Lisäykset	0,8	-	-	0,1	0,1	1,0
Vähennykset	-0,1	-	0,0	-	-	-0,1
Siirrot erien välillä	0,0	-	-	0,2	0,5	0,7
Hankintameno 31.12.	63,0	2,4	83,0	1,4	0,6	150,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	38,6	-	0,7	0,3	-	39,6
Rakennemuutokset	2,2	-	-	0,6	-	2,8
Kurssierot	-0,3	-	-	0,0	-	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	-	-	-	-	0,0
Tilikauden poisto	5,2	0,2	-	0,1	-	5,5
Siirrot erien välillä	-0,2	-	-	0,2	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	45,5	0,2	0,7	1,2	-	47,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	17,5	2,2	82,3	0,2	0,6	102,8
2012	Aineettomat oikeudet	Asiakas-suhteet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	60,9	-	75,6	0,4	-	136,9
Rakennemuutokset	-5,1	-	-	-	-	-5,1
Kurssierot	0,4	-	0,0	-	-	0,4
Lisäykset	1,1	-	-	0,1	-	1,2
Vähennykset	-0,1	-	-	-	-	-0,1
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-	0,0
Hankintameno 31.12.	57,2	-	75,6	0,5	-	133,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	38,6	-	0,7	0,3	-	39,6
Rakennemuutokset	-5,0	-	0,0	0,0	-	-5,0
Kurssierot	0,3	-	-	-	-	0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-	-	-	-	-0,1
Tilikauden poisto	4,8	-	-	0,0	-	4,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	38,6	-	0,7	0,3	-	39,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	18,6	0,0	74,9	0,2	0,0	93,7

IFRS 3 -standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Vuonna 2013 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat ERP-toiminnanohjausjärjestelmään ja ohjelmistoihin. Asiakassuhteiden arvo syntyi KWH Pipe Ab:lta hankitun PEX-liiketoiminnan ja KWH Pipe Ab:n käypään arvoon arvostamisen yhteydessä. Liikearvon lisäys liittyy KWH Pipe Ab:n hankintaan, ja se kohdistuu Uponor Infra -segmenttiin. Rakennemuutokset liittyvät liiketoimintojen yhdistämisiin / tytäryhtiöiden myyntiin. Vuonna 2013, luvuissa on esitetty KWH Pipe Ab:n hankinta.

Vuonna 2012 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat lähes kokonaan ERP-toiminnanohjausjärjestelmään.

Suurin osa liikearvosta koostuu AskO Oyj:n hankkimasta Uponorin vähemmistöosuudesta (23,4 miljoonaa euroa), joka siirtyi nykyiselle Uponor Oyj:lle (ent. AskO Oyj) Oy Uponor Ab:n sulautumisen seurauksena, sekä Unicor-liiketoimintojen (43,2 miljoonaa euroa) hankinnasta. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka – Eurooppa 65,4 (65,4) miljoonaa euroa ja Uponor Infra 16,9 (9,5) miljoonaa euroa.

Arvon alentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäännösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin strategisiin suunnitelmiin, joiden keskeisimmät oletukset liittyvät markkinoiden, tuote- ja palveluvalikoiman kasvu- ja kannattavuuskehitykseen. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Vuoden 2013 testauslaskelmissa käytetty korko oli 10,4 (8,6) prosenttia Talotekniikka – Eurooppa -segmentille ja 10,5 (8,6) prosenttia Uponor Infra -segmentille. Diskonttokoron nousuun vaikutti pääosin toimialakohtaisen markkinariskin nousu vuoden 2013 aikana. Arvon alentumistestausten tuloksena konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2013.

Arvon alentumistestausten yhteydessä suoritettiin herkkyyshanalyysi seuraaville muuttujille: myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Myynnin pienentyminen enintään 16 prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittävälle liikearvon alaskirjauriskille. Bruttokateprosentin lasku 5,2 % -yksiköllä ei aiheuttaisi arvon alentumiskirjauksia silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina. Diskonttokoron nousu kymmenellä (10) prosentilla ei myöskään johtaisi alaskirjauksiin. Esitetyt herkkyydet liittyvät liiketoimintasegmenttiin Uponor Infra, sillä sen liikearvo on herkempi liikearvon alaskirjauriskille.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

14. Aineelliset hyödykkeet

2013	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	12,8	107,0	289,2	43,0	8,7	460,7
Rakennemuutokset	7,2	41,6	102,2	7,1	4,3	162,4
Kurssierot	-0,7	-3,0	-10,0	-1,3	-0,4	-15,4
Lisäykset	-	3,4	20,4	4,2	6,1	34,1
Vähennykset	-0,2	-2,3	-18,3	-0,6	-0,2	-21,6
Siirrot erien välillä	-0,1	-0,2	-2,9	0,6	-3,0	-5,6
Hankintameno 31.12.	19,0	146,5	380,6	53,0	15,5	614,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,0	64,4	211,2	30,7	-	308,3
Rakennemuutokset	-	23,4	81,5	5,2	-	110,1
Kurssierot	0,1	-1,4	-7,8	-1,0	-	-10,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,4	-17,2	-0,6	-	-18,2
Tilikauden poisto	0,0	4,2	19,2	4,0	-	27,4
Siirrot erien välillä	-	-	-4,9	0,1	-	-4,8
Arvon alentumiset	0,0	0,0	0,1	0,0	-	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,1	90,2	282,1	38,4	-	412,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	16,9	56,3	98,5	14,6	15,5	201,8

2012	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	13,9	119,4	309,2	46,5	14,5	503,5
Rakennemuutokset	-1,2	-11,8	-37,2	-6,9	-1,8	-58,9
Kurssierot	0,0	0,4	1,7	0,0	0,2	2,3
Lisäykset	0,2	0,3	11,0	3,5	3,0	18,0
Vähennykset	-0,1	-1,4	-2,2	-0,5	0,0	-4,2
Siirrot erien välillä	-	0,1	6,7	0,4	-7,2	0,0
Hankintameno 31.12.	12,8	107,0	289,2	43,0	8,7	460,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,0	71,4	233,6	34,9	-	341,9
Rakennemuutokset	-0,1	-10,6	-37,9	-6,8	-	-55,4
Kurssierot	-	0,4	1,1	0,0	-	1,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,6	-2,0	-0,5	-	-3,1
Tilikauden poisto	0,1	3,8	16,4	3,1	-	23,4
Siirrot erien välillä	-	0,0	0,0	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,0	64,4	211,2	30,7	-	308,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,8	42,6	78,0	12,3	8,7	152,4

Vuoden 2013 käyttöomaisuuden lisäykset sisältävät tuotannon laajennuksen Apple Valleyssa, Minnesotassa Pohjois-Amerikassa, joka saatiin päätökseen vuoden loppua kohden, ja investointeja uuteen teknologiaan Talotekniikka – Euroopan osalta. Vuonna 2012, käyttöomaisuuden lisäykset koneisiin ja laitteisiin olivat investointeja kapasiteetin lisäykseen Pohjois-Amerikassa ja tuotantoprosessin kehittämiseen Euroopan liiketoiminnoissa.

Kesken-eräiset investoinnit kasvoivat tilikauden aikana 6,8 miljoonalla eurolla tasepäivän 15,5 miljoonaan euroon Uponor Infrassa ja Talotekniikka – Euroopassa aloitettujen investointien myötä.

Rakennemuutokset liittyvät liiketoimintojen yhdistämisiin / tytäryhtiöiden myyntiin. Vuonna 2013, luvuissa on esitetty KWH Pipe Ab:n hankinta. Vuoden 2012 lukuihin sisältyy Hewing GmbH:n myynti.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingisopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2013	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus-leasing-järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,1	14,0	0,2	15,3
Rakennemuutokset	-	0,8	-	0,8
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	-0,2	-2,2	-0,1	-2,5
Siirrot erien välillä	-	-0,5	0,5	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	12,1	0,6	13,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	7,9	0,2	8,1
Rakennemuutokset	-	0,3	-	0,3
Kurssierot	-	0,0	-0,1	-0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,3	-0,1	-0,4
Tilikauden poisto	-	0,5	0,1	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,4	0,1	8,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	3,7	0,5	5,1
2012	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus-leasing-järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	15,7	0,2	16,8
Rakennemuutokset	0,0	-1,7	0,0	-1,7
Lisäykset	0,2	-	-	0,2
Vähennykset	-	-	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	1,1	14,0	0,2	15,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	9,1	0,1	9,2
Rakennemuutokset	-	-1,7	-	-1,7
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,5	0,1	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	7,9	0,2	8,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,1	6,1	0,0	7,2

15. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2013	Suojaus- laskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitus- varat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiatas o	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,7		0,7		17
Pitkäaikaiset saamiset			10,1			10,1		18
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset			143,9			143,9		20
Muut johdannaisopimukset	2,6	3,1				5,7	2, 3	31
Rahavarat			53,7			53,7		21
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,6	3,1	207,7	0,7		214,1		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					136,4	136,4		26
Sähköjohdannaiset	0,7					0,7	1	31
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					14,2	14,2		26
Sähköjohdannaiset	0,7					0,7	1	31
Muut johdannaisopimukset	3,2	1,3				4,5	2, 3	31
Ostovelat ja muut velat					79,2	79,2		27
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	4,6	1,3			229,8	235,7		
2012								
	Suojaus- laskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitus- varat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiatas o	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		17
Pitkäaikaiset saamiset			0,5			0,5		18
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset			120,1			120,1		20
Sähköjohdannaiset	0,0					0,0	1	31
Muut johdannaisopimukset	1,0	0,8				1,8	2, 3	31
Rahavarat			17,7			17,7		21
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1,0	0,8	138,3	0,2		140,3		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					107,6	107,6		26
Sähköjohdannaiset	0,4					0,4	1	31
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					4,2	4,2		26
Sähköjohdannaiset	0,3					0,3	1	31
Muut johdannaisopimukset	2,9	0,6				3,5	2, 3	31
Ostovelat ja muut velat					57,6	57,6		27
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	3,6	0,6			169,4	173,6		

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisesti käyvän arvon hierarkioihin.

Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:

Sähkötermiinit on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).

Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista, sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

Valuuttaoptioiden arvostus perustuu rahoituslaitoksen laskemaan markkina-arvoon (Taso 3). Arvostushetken käypä arvo ei ole merkityksellinen.

16. Osuudet osakkuusyhtiöissä

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	0,1	0,0
Osuus tilikauden tuloksesta	0,1	0,3
Lisäykset	-	0,0
Vähennykset	-0,2	-0,2
Muuntoerot	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,1

Konsernilla on kaksi saksalaista osakkuusyhtiötä: Punitec GmbH ja Punitec Verwaltungs GmbH, joiden tasearvo on merkityksetön. Vuoden 2013 tuloksesta Punitec GmbH maksoi 0,2 (0,2) miljoonaa euroa osinkoa Uponorille. Konsernilla on myös yhteisyritys Uponor Middle East S.A.L.. Sen kirja-arvo on 0,0 (0,1) miljoonaa euroa.

17. Muut osakkeet ja osuudet

Muut pitkäaikaiset varat	0,7	0,2
Yhteensä	0,7	0,2

Muut pitkäaikaiset varat sisältävät muita noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, jotka on arvostettu hankintamenuon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

18. Pitkäaikaiset saamiset

Muut lainasaamiset	0,2	0,2
Muut saamiset	9,9	0,3
Yhteensä	10,1	0,5

Muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyy 9,6 miljoonan euron verosaaminen liittyen avoinna olevaan verotuksen oikaisuvaatimukseen. Lisätietoja on esitetty liitteessä 28 Vuokrasitoumukset, ehdolliset varat ja velat.

19. Vaihto-omaisuus

	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	21,3	8,4
Valmiit tuotteet / tavarat	81,5	53,9
Puolivalmiit tavarat	12,6	16,4
Yhteensä	115,4	78,7

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 1,0 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa).

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset

	2013	2012
Myyntisaamiset	126,7	107,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	4,5	15,1
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	6,8	4,6
Johdannaissopimukset	5,4	1,8
Muut saamiset	17,2	12,8
Yhteensä	160,6	141,6

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana kuluksi arvonalentumistappioita myyntisaamisista 1,3 (0,5) miljoonaa euroa. Konserni ei ole tietoinen muista sellaisista tekijöistä, jotka saattaisivat aiheuttaa lisää mahdollisia arvonalentumistappioita. Lisäys liittyy kaivoyhtiö Talvivaara Sotkamo Oy:n myyntisaamisen arvonalentumiseen.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 30 Rahoitusriskien hallinta.

Siirtosaamiset	2013	2012
Verot	1,6	2,0
Korot	0,1	0,1
Muut	5,1	2,5
Yhteensä	6,8	4,6

21. Rahavarat

	2013	2012
Käteisvarat ja pankkitalletukset	31,9	13,3
Lyhytaikaiset sijoitukset (1-3kk)	21,8	4,4
Yhteensä	53,7	17,7

22. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2013 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä vähittäis- tai enimmäisosakepääomaa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2013 alussa yhtiön hallussa oli 140 378 omaa osaketta yhteisarvoltaan 1,0 miljoonaa euroa. Kauden aikana yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden määrissä ei tapahtunut muutosta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on hankittu 17.11.-5.12.2008 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissa. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset. Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

23. Laskennalliset verot

	2013	2012
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	0,6	0,5
Varaukset	4,8	5,4
Käyttämättömät verotappiot	1,2	0,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1,1	0,1
Työsuhde-etuudet	2,4	1,7
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,4	0,3
Muut väliaikaiset erot	5,4	6,0
Yhteensä	15,9	14,5
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	7,2	5,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,2	0,4
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,2	0,1
Muut väliaikaiset erot	8,1	8,6
Yhteensä	15,7	14,8

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevana vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2013 verotuksellisia nettotappioita 4,6 (2,0) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vuoden 2014 aikana vanhenee 2,5 miljoonan euron tappiot. Vuonna 2013 taseeseen on jätetty kirjaamatta 15,9 (6,0) miljoonan euron arvosta verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan ainoastaan siltä osin, kun niitä ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan ja niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja.

24. Työsuhde-etuuksiin liittyvät velvoitteet

Konserni otti 1.1.2013 käyttöön uudistetun IAS 19 Työsuhde-etuudet –standardin. Käyttöönoton vaikutukset on esitetty kohdassa "Sovelletut uudet ja uudistetut standardit ja tulkinnat".

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Käytetty diskonttokorko on sama valuutta-alueittain. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuus pohjaisista järjestelyistä on Saksassa, Ruotsissa ja Kanadassa. Niiden osuus on noin 96 (94) % etuus pohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta velvoitteesta. Etuus pohjaiset järjestelyt Saksassa ja Ruotsissa ovat rahastoimattomia ja ne liittyvät eläkkeisiin. Järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Eläkkeet kertyvät nykyisin maksupohjaisten järjestelyjen kautta. Kanadassa järjestelyt koskevat sekä eläkkeitä että työsuhteen jälkeistä sairaus- ja henkivakuutusta. Eläkejärjestely on rahastoitu. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimmalta osin TyEL-järjestelmän kautta, joka on katsottu maksupohjaiseksi eläkejärjestelyksi.

	2013	2012
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velvoitteet:		
- Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt	23,0	19,7
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	2,1	2,6
Yhteensä	25,1	22,3
Eläkevelvoitteet ja muut etuus pohjaiset velvoitteet		
	2013	2012
Työsuhde-etuuksiin liittyvien saatavien ja velvoitteiden täsmäytys		
Etuus pohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	31,5	20,0
Varojen käypä arvo	-8,5	-0,3
Nettovelka taseessa	23,0	19,7
Tuloslaskelman kulut		
Tilikauden työsuoritukseen liittyvät menot	0,3	0,2
Korkomenot	0,8	0,7
Yhteensä	1,1	0,9
Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	0,2	-0,2
Varastointimenot	0,2	0,2
Myynti ja markkinointi	0,5	0,5
Hallinto	0,2	0,3
Muut	0,0	0,1
Yhteensä	1,1	0,9
Velvoitteen nykyarvon muutos		
Velvoite 1.1.	20,0	19,6
Liiketoimintojen hankinnat	11,9	-
Liiketoiminnan myynnit	-	-1,1
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,3	0,2
Korkomenot	1,0	0,8
Uudelleen arvostukset	0,7	1,0
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,0
Kurssierot	-1,0	0,4
Maksetut etuudet	-1,4	-0,9
Velvoite 31.12.	31,5	20,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos		
Varojen käypä arvo 1.1.	0,3	0,4
Liiketoimintojen hankinnat	8,0	-
Korkotuotot	0,2	0,0
Uudelleen arvostukset	0,6	-0,2
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,2	1,0
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,0
Kurssierot	-0,4	0,0
Maksetut etuudet	-1,4	-0,9
Varojen käypä arvo 31.12.	8,5	0,3

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, käypä arvo ja % järjestelyyn kuuluvista varoista

	2013		2012	
	Käypä arvo	%	Käypä arvo	%
Omanpääoman ehtoinen instrumentti	4,9	57,2%	-	0%
Velkainstrumentti	3,2	38,1%	-	0%
Varat vakuutusyhtiöissä	0,4	4,6%	0,3	100%
Yhteensä	8,5	100,0%	0,3	100%

	Saksa		Ruotsi		Kanada	Muut	
	2013	2012	2013	2012	2013	2013	2012
Etuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	10,3	9,9	7,9	8,7	12,1	1,2	1,4
Varojen käypä arvo	0,0	0,0	0,0	0,0	8,1	0,4	0,3
	10,3	9,9	7,9	8,7	4,0	0,8	1,1

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Saksa		Ruotsi		Kanada	Muut maat	
	2013	2012	2013	2012	2013	2013	2012
Diskonttokorko, %	3,5	3,75	4,0	3,5	5,0	3.5-4.0	2,25-3,75
Palkankorotusoletus, %	3,0	n/a	n/a	n/a	3,0	3,0-3,5	3,0-3,5
Eläkkeiden korotusoletus, %	2,0	2,0	2,0	2,0	n/a	0.1-2.0	0.1-2.0

Herkkyysanalyysi diskonttokorolle
 Nousu 0,5%
 Lasku 0,5%

Vaikutus velan määrään
 Keskimäärin 6% lasku
 Keskimäärin 6% nousu

Konserni ennakoii maksavansa etuspohjaisiin järjestelyihin 1,4 (0,5) miljoonaa euroa vuonna 2014.

Seuraavassa taulukossa on esitetty eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi:

Eläkevelvoitteiden maturiteetti	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ->
Oletetut eläkemaksut	1,2	0,7	0,8	0,8	0,8	5,9

25. Varaukset

	Takuuvaraukset	Ympäristökuluvaraukset	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2013	6,3	4,0	0,5	9,8	20,6
Rakennemuutokset	0,6	-	-	0,2	0,8
Muuntoero	-0,3	-	0,0	-0,3	-0,6
Varausten lisäykset	1,9	0,0	3,7	1,0	6,6
Käytetyt varaukset	-2,0	-0,7	-0,4	-1,9	-5,0
Käyttämättömien varausten peruutukset	-	-	-	-0,3	-0,3
Varaukset 31.12.2013	6,5	3,3	3,8	8,5	22,1
Lyhytaikaiset varaukset	5,7	0,4	3,8	7,6	17,6
Pitkäaikaiset varaukset	0,8	2,9	-	0,9	4,5
Yhteensä	6,5	3,3	3,8	8,5	22,1

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 6,5 (6,3) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppatavoista riippuen. Muut varaukset sisältävät 6.0 miljoonaa euron varauksen liittyen vanhoihin reklamaatiotapauksiin, jotka koskevat jo lopetettujen tuotemerkkien toimituksia.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 3,3 (4,0) miljoonaa euroa ja se liittyy pääosin vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan. Ympäristövarauksesta 0,4 (0,6) miljoonaa euroa odotetaan realisoituvan vuoden 2014 aikana.

26. Korolliset velat

	2013	2012
Pitkääikaaiset korolliset velat		
Joukkovelkakirjalaina	99,9	99,8
Lainat rahoituslaitoksilta	28,9	-
Rahoitusleasingvelat	7,6	7,8
Yhteensä	136,4	107,6

Lyhytaikaiset korolliset velat		
Yritystodistukset	-	0,0
Lainat rahoituslaitoksilta	13,5	1,3
Rahoitusleasingvelat	0,7	2,9
Yhteensä	14,2	4,2

Pitkääikaisten korollisten velkojen erääntymisajat	2015	2016	2017	2018	2019-
Joukkovelkakirjalaina	-0,1	20,0	0,0	80,0	0,0
Lainat rahoituslaitoksilta	6,0	6,0	6,0	10,9	0,0
Rahoitusleasingsopimukset	0,6	0,7	0,7	0,8	4,8
Yhteensä	6,5	26,7	6,7	91,7	4,8

Korollisten velkojen korkokannan vaihteluvälit, % p.a.	2013	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	1,974 - 7,00	0,60
Joukkovelkakirjalaina *)	2,137- 2,437	2,068-2,368

*) Konserni on suojannut koronvaihtosopimuksilla puolet joukkovelkakirjalainan koroista kesäkuulle 2018 saakka.

Vuonna 2013 konserni nosti 35 miljoonan pitkäaikaisen viisivuotisen bilateraalilainan, joka liittyy Uponorin ja KWH Yhtymän yhdessä perustamaan yhteisyritykseen, Uponor Infra Oy:hyn. Konsernilla on kaksi suuruudeltaan yhteensä 100 miljoonan euron määräistä joukkovelkakirjalainaa; viiden vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 20 miljoonaa euroa ja seitsemän vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 80 miljoonaa euroa. Konserni laski nämä liikkeelle 2011. Lainat maksetaan kokonaisuudessaan takaisin eräpäivinä 2016 ja 2018. 50 miljoonaa euroa lainojen pääomasta on suojattu kiinteäkorkoisella koronvaihtosopimuksella. Joukkovelkakirjalainaan on netottu liikkeeseenlaskukulut.

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut liikkeeseen laskettuja yritystodistuksia.

Rahoitusleasingvelat	2013	2012
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	1,3	3,7
1-5 vuotta	5,0	4,8
Yli 5 vuotta	5,6	6,5
Yhteensä	11,9	15,0
Tulevat rahoituskulut	3,6	4,4
Rahoitusleasingvastuut - vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	8,3	10,6
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	0,7	2,9
1-5 vuotta	2,8	2,4
Yli 5 vuotta	4,8	5,3
Yhteensä	8,3	10,6

Konsernin rahoitusleasingsopimukset kohdistuvat pääasiassa toimisto-, tehdas- ja varastorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasingsopimusten aktivoitujen kustannukset 31.12.2013 olivat 4,8 (7,2) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivointien poistot olivat vuonna 2013 yhteensä 0,5 (0,6) miljoonaa euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2013 olivat 1,6 (1,5) miljoonaa euroa, johon sisältyi korkokustannusta 0,9 (0,9) miljoonaa euroa.

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasingsopimuksesta, joka solmittiin vuonna 1999 saksalaisen Unicor-yrityskaupan yhteydessä. Tilikaudella 2013 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasingsopimuksia.

27. Osto- ja muut velat

	2013	2012
Ostovelat	61,1	43,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2,5	2,9
Siirtovelat	69,3	57,6
Saadut ennakot	2,8	0,3
Johdannaisopimukset	5,3	3,8
Muut lyhytaikaiset velat	18,1	14,3
Yhteensä	159,1	122,2
Siirtovelat		
Henkilökulut	21,3	12,2
Bonukset	15,5	15,8
Verot	1,2	1,9
Korot	0,7	0,4
Muut	30,6	27,3
Yhteensä	69,3	57,6

28. Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja velat

	2013	2012
Investointisitoumukset	3,3	0,6
Muut sitoumukset	1,5	0,9
- Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,4	0,0
Kiinnitykset	9,4	0,1
Takaukset	6,1	-
- Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,0	-
Takaukset	19,4	16,1
- Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	-	7,0
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.		
Annetut pantit	0,4	0,0
Kiinnitykset	9,4	0,1
Takaukset	25,6	23,1
Yhteensä	35,4	23,2

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä. Yhtiö on tehnyt sopimuksia kolmansien osapuolten kanssa tarjotakseen niille rahoitus- tai suoritustakuuta. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista Uponor Oyj on vastuussa, on merkitty kohtaan Muiden puolesta annetut vakuudet: Takaukset.

Uponor Oyj:n espanjalaisessa tytäryhtiössä Uponor Hispania, SA:ssa suoritettiin verotarkastus joulukuun 2011 ja toukokuun 2012 välisenä aikana. Se koski tilivuotia 2006 ja 2007. Tarkastuksen johdosta verottaja vaatii Uponor Hispanialta 3,9 miljoonaa euroa veroja, viivekorkoja ja veronlisäyksiä. Vaatimus liittyy joidenkin kulujen verovähennyskelpoisuuteen. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi konsernin palveluveloituksiin ja mainontaan liittyvät kulut. Uponor Hispania ei hyväksy veroviranomaisten kantaa vaan on hakenut muutosta päätökseen. Asian käsittelyn ajaksi Uponor Hispania on antanut Espanjan verottajalle 2,9 milj. euron arvoisen pankkitakauksen, joka kattaa vaaditut verot ja viivekorot. Pankkitakaus sisältyy emoyhtiön konserniyhtiöiden puolesta antamiin takauksiin.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy maksoivat vuoden 2012 alussa 15,0 miljoonaa euroa veroja, veronkorotuksia ja viivemaksuja perustuen verovuosien 2005–2009 jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätöksiin. Jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätökset perustuvat vuonna 2008 suoritettuun verotarkastukseen, joka koski vuosia 2004–2007. Kiista koskee lähinnä Uponor Business Solutions Oy:n sisäisten palveluveloitusten markkinaehtoista siirtohinnoittelua. Uponor haki muutosta päätöksiin verotuksen oikaisulautakunnalta. Verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi Uponor Business Solutions Oy:n oikaisuvaatimuksen huhtikuussa 2013 ja pääosiiltaan Uponor Oyj:n oikaisuvaatimuksen kesäkuussa 2013. Uponor on hakenut hallinto-oikeudelta muutosta oikaisulautakunnan päätöksiin ja ryhtyy toimenpiteisiin mahdollisen kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi. Veronkorotus (1,9

miljoonaa euroa) ja viivekorot (3,3 miljoonaa euroa) on kirjattu kuluksi vuonna 2011, verotettavan tulon lisäyksestä aiheutunut tulovero (9,8 miljoonaa euroa) on kirjattu saamiseksi veroviranomaiselta vuonna 2012. Verottaja palautti Uponor Oyj:lle 0,3 miljoonaa euroa kesäkuussa 2013; saaminen veroviranomaiselta laski 9,6 miljoonaan euroon. Saaminen verottajalta on siirretty taseen pitkäaikaisiin saamiin, sillä tapauksen käsittely voi viedä vuosia. Mikäli yhtiö vastoin odotuksia häviäisi verotuspäätöksen valituksen, jäisivät yhtiölle maksuunpannut viivekorot ja veronkorotukset yhtiön tappioksi. Mikäli verotuspäätöksen valitus hyväksyttäisiin, maksetut veronkorotukset ja viivekorot palautettaisiin yhtiölle.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Konsernin tämän hetkisen näkemyksen mukaan näillä oikeusprosesseilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

29. Muut vuokrasopimukset

	2013	2012
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	12,2	13,0
1-5 vuotta	18,6	20,9
Yli 5 vuotta	4,5	6,3
Yhteensä	35,3	40,2

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasingsopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

30. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti sekä minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tuloskehitykseen. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Käytännön tasolla konsernin Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja, ja muina jäseninä konsernin talousjohtaja sekä rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksettä. Suojaustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Rahoitustoiminto huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy muun muassa valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitilisaldojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöt suojaavat kaikki merkittävät transaktioriskinsä konsernin sisäisillä valuuttatermiinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttapositioiden arvioinnista ja positioiden suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita. Yksittäiset valuuttajohdannaisopimukset ovat kestoltaan korkeintaan vuoden pituisia.

Tuotantoyksiköt laskuttavat myyntiyksiköitä pääsääntöisesti niiden paikallisessa valuutassa. Tämä mahdollistaa valuuttakurssiriskien keskittymisen tuotantoyksiköihin, joilla on paremmat resurssit valuuttariskien hallinnoimiseen yhdessä konsernin rahoitustoiminnon kanssa. Näin ollen valuuttariskiä syntyy sisäisessä kaupankäynnissä lähinnä Saksan, Ruotsin, Yhdysvaltojen ja Suomen tuotantoyksiköiden sellaisessa myynnistä, joka tapahtuu muussa kuin kotivaluutassa.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat kuukausittain valuuttamääräisiä kassavirtoja seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja konsernin suojauspolitiikan mukaisesti suojaavat kuukausitasolla vähintään 80 prosenttia

ensimmäisten 1-3 kuukauden, vähintään 50 prosenttia seuraavien 4-6 kuukauden ja vähintään 30 prosenttia seuraavien 7-9 kuukauden valuuttamääräisestä nettokassavirrasta. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Yhdysvaltain dollari (USD), Ruotsin kruunu (SEK), Kanadan dollari (CAD) ja Tanskan kruunu (DKK). Nämä valuutat muodostivat noin 40 prosenttia konsernin ulkoisista myyntisaamisista 31.12.2013. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä ko. yksiköiden paikallisen myynnin osalta.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2013

M€	EUR USD	EUR SEK	USD CAD	EUR CAD	EUR DKK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	-11,7	10,4	0,9	10,0	7,1	16,7
Valuuttasuojaukset	0,7	-46,8	15,5	-16,2	6,3	-40,5
Nettopositio	-11,0	-36,4	16,4	-6,2	13,4	-23,8

Herkkyysanalyysi (+/- 10%)	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	DKK SEK	Yhteensä
Tuloslaskelma	0,0	0,0	1,6	0,6	1,3	3,5
Oma pääoma (muuntoerot)	1,1	3,7				4,8

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2012

M€	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	DKK SEK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	-3,2	-13,1	0,7	0,0	0,8	-14,8
Valuuttasuojaukset	-84,0	0,1	-9,1	11,1	-7,6	-89,5
Nettopositio	-87,2	-13,0	-8,4	11,1	-6,8	-104,3

Herkkyysanalyysi (+/- 10%)	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	DKK SEK	Yhteensä
Tuloslaskelma	-0,5	0,2	0,8	-1,1	0,7	0,1
Oma pääoma (muuntoerot)	9,2	1,1				10,3

Esitetty valuuttapositio sisältää ainoastaan rahoitusinstrumentit IFRS 7 määritelmien mukaisesti. Positio on vieraan valuutan määraisten rahoitusvarojen ja -velkojen summa tilinpäätöspäivänä. Positio ei sisällä nettoinvestoinneiksi luokiteltuja sisäisiä lainoja eikä ennustettuja myyntejä ja ostoja, joita ei ole vielä kirjattu taseeseen saamisiksi tai veloiksi. Taulukossa esitetty valuuttariskin herkkyysanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen euromääräisen vaikutuksen valuuttapareittain tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalla translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät valuuttamääräiset tase-erät kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD) ja Ruotsin kruunuun (SEK). Translaatoriski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuihin, mutta ei kassavirtoihin. Mikäli euro vahvistuisi 10 prosenttia Yhdysvaltain dollaria ja Ruotsin kruunua vastaan, olisi ilman veroja laskettu oman pääoman muuntoerovaikutus 4,8 miljoonaa euroa. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksen muodostavat valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat, jotka suojataan kokonaisuudessaan. Lisäksi konsernin rahoituskomitean erikseen määrittelemät lainat ovat suojauslaskennan piirissä. Näiden lainojen ja lainojen valuuttasuojien käyvän arvon muutoksia ei kirjata tulokseen, vaan ne vaikuttavat omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille markkinakorkojen muutosten vaikuttaessa rahoituskustannuksiin ja aiheuttaessa muutoksia tase-erien arvoihin. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen optimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Korkoposition korkosidonnaisuusaikaa säädellään lainojen korkojaksojen valinnoilla. Myös johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja korko-optioita voidaan käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien ajallisesta vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyys markkinakorkojen muutoksesta on seuraava: markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun tai laskun vaikutus ennen veroja tuloslaskelmaan on -/+ 0,4 miljoonaa euroa (-/+ 0,3 miljoonaa euroa) ja omaan pääomaan +/- 1,9 miljoonaa euroa (+/- 1,0 miljoonaa euroa). Tuloslaskelmaan vaikuttava korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja rahoitussaamiset. Vaikutus omaan pääomaan syntyy suojauslaskennan piirissä olevan koronvaihtosopimuksen käyvän arvon muutoksen vaikutuksesta.

Likviditeetti- ja jälleenaohitusriski

Likviditeetti- ja jälleenaohitusriski syntyy, kun yritys ei pysty rahoittamaan toimintaansa luottokelpoisuuttaan vastaavilla ehdoilla tai lainkaan. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien luottolimiittireservien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja useista eri lähteistä. Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla kassavaroja ainoastaan matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyy- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisten tytäryhtiöiden nimissä paikallisia käyttöpääomalimittejä tai muita luottojärjestelyjä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2013 olivat:

- Joukkovelkakirjalaina 80 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2018
- Joukkovelkakirjalaina 20 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2016
- Useita komittoituja, pankkia sitovia luottolimittejä, joiden määrä on yhteensä 190 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2015.

Kahdenvälisiä komittoituja luottolimittejä ei käytetty raportointikaudella. Pääosa luottolimiteistä on tarkoitus uusia vuoden 2014 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Näiden lisäksi konsernilla on yhteensä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma. Raportointikauden päättyessä Uponorin yritystodistuksia ei ollut liikkeeseen laskettuina

Raportointikauden päättyessä konsernilla oli 53,7 (17,7) miljoonaa euroa rahavaroja.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2013

	2014	2015	2016	2017	2018 -
Joukkovelkakirjalaina	2,4	2,7	23,0	3,1	81,7
Lainat rahoituslaitoksilta	10,6	6,5	6,4	6,3	14,2
Rahoitusleasingvelat	1,3	1,3	1,2	1,2	6,9
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,7				
Ostovelat	61,1				

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	230,2				
- saatavat rahavirrat	232,5				
Korkojohdannaiset	0,6	0,5	0,3	0,2	0,0
Sähköjohdannaiset	0,7	0,3	0,2	0,2	

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2012

	2013	2014	2015	2016	2017 -
Joukkovelkakirjalaina	2,4	2,4	2,8	22,8	84,2
Rahoitusleasingvelat	3,7	1,3	1,2	1,1	7,7
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	1,3				
Ostovelat	43,3				
Muiden puolesta annetut takaukset	3,1	1,7	0,6	0,7	0,9

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	222,4				
- saatavat rahavirrat	221,6				
Korkojohdannaiset	1,1	1,0	0,4		
Sähköjohdannaiset	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene tai ei ole halukas täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Konsernin normaalissa liiketoiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut merkittäviä luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2013.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Tilikauden aikana tulosaikutteisesti kirjattujen

arvonalentumistappioiden määrä oli kaikkiaan 1,3 (0,5) miljoonaa euroa. Lisäys tulee kaivosyhtiö Talvivaara Sotkamo Oy:n myyntisaamisen arvonalentumistappiosta.

Myyntisaamisten ikäjakauma	2013	2012
Erääntymättömät	87,7	73,7
Erääntyneet 1-30 päivää	25,5	26,2
Erääntyneet 31-60 päivää	6,8	2,2
Erääntyneet 61-90 päivää	1,7	0,7
Erääntyneet yli 90 päivää	5,0	4,5
Yhteensä	126,7	107,3

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkillä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla aina kun se on taloudellisesti järkevää. Metallien hintariskin osalta myös suojausinstrumentteja käytetään täydentämään kiinteähintaisia sopimuksia. Käytettävät suojausinstrumentit ovat LME-pohjaisia (London Metal Exchange) ja jälkimarkkinakelpoisia. Metallien suojausinstrumentteihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi Pohjoismaissa konsernin sähkösuojauspolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti. Konsernin sähkösuojauspolitiikan mukainen suojausaste ensimmäisille 12 kuukaudelle on 70–100 prosenttia ja sitä seuraaville 12 kuukaudelle 25–80 prosenttia. Suojaustavoitteet saavutetaan pääasiallisesti käyttämällä sähköjohdannaisia. Sähköjohdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoinna olevien sähköjohdannaisten herkkyyys sähkön hintamuutoksille, jos sähkön markkinahinta nousisi tai laskisi 10 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Luvut on esitetty ennen verojen vaikutusta. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaiset vaikuttavat tuloslaskelmaan. Niiden sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IAS 39 suojauslaskennan ehdot, arvomuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

Muutos omassa pääomassa	2013 +/- 0.5	2012 +/- 0.6
-------------------------	-----------------	-----------------

31. Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Nimellisarvot

	2013	2012
Korkojohdannaiset: Koronvaihtosopimukset	170,0	50,0
Valuuttajohdannaiset: Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	157,1	101,9
- suojauslaskennassa	93,6	141,3
Ostetut valuuttaoptiot	9,9	10,8
Asetetut valuuttaoptiot	9,9	10,8
Hyödykejohdannaiset: Termiinisopimukset		
- suojauslaskennassa	7,2	6,5

Käyvät arvot

	2013 Positiivinen käypä arvo	2013 Negatiivinen käypä arvo	2013 Netto käypä arvo	2012 Positiivinen käypä arvo	2012 Negatiivinen käypä arvo	2012 Netto käypä arvo
Korkojohdannaiset: Koronvaihtosopimukset	2,2	-3,7	-1,5	0,0	-2,5	-2,5
Valuuttajohdannaiset: Termiinisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	2,0	-0,6	1,5	0,7	-0,6	0,1
- suojauslaskennassa	1,1	-0,2	0,7	1,0	-0,4	0,6
Ostetut valuuttaoptiot	0,4	-	0,4	0,1	-	0,1
Asetetut valuuttaoptiot	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Hyödykejohdannaiset - suojauslaskennassa	-	-1,4	-1,4	0,0	-0,7	-0,7

Rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähkö- ja korkojohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääoman suojausrahastoon siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutoksen tappiona kirjattiin 0,4 miljoonaa euroa (tappiota 0,2 miljoonaa euroa) suojausrahastoon tilikauden aikana. Tehottoman osuuden vaikutus tilikauden tulokseen oli 0,3 miljoonaa euroa tappiota (tappiota 0,1 miljoonaa euroa). Suojausrahastosta kirjattiin tappiota 0,1 miljoonaa euroa (tappiota 0,1 miljoonaa euroa) tuloslaskelmaan. Se sisältyy hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksen tappio 0,8 (tappio 0,6) miljoonaa euroa kirjattiin suojausrahastoon tilikauden aikana. Luvussa on huomioitu verovaikutus. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmassa rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Suojaussuhteesta ei kirjattu tehottomuutta tilikauden aikana.

32. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain kasvava perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljännesten kautta laskettu nettovelkaantuneisuusaste 30–70 prosentin vaihteluvälillä. Tilikauden 2013 keskimääräinen (ka) gearing oli 57,9 (64,6) %.

	2013	2012
Korolliset velat	150,6	111,8
Rahavarat	53,7	17,7
Korollinen nettovelka	96,9	94,1
Oma pääoma yhteensä	287,7	207,3
Nettovelkaantumisaste, %	33,7	45,4
Nettovelkaantumisaste keskimäärin, %	57,9	64,6

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehdoista koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökateen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

33. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Vuonna 2013, Uponor Oyj:n hallitus täydensi vuonna 2012 perustettua pitkän aikavälin osakepohjaista kannustinohjelmaa koskien vuosia 2012-2014 uudella ohjelmalla koskien vuosia 2013-2015. Ohjelman ehdot ovat samat, kuten alla on kuvattu. Osakesijoituksen perusteella annettavien palkkioiden enimmäisarvo vastaa 13 000 osaketta ja suoriteperusteisen osakekannustimen perusteella annettavien osakepalkkioiden arvo vastaa 260 000 osaketta.

Uponor Oyj:n hallitus hyväksyi 2.3.2012 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman tarjoamisen yhtiön johdolle. Ohjelman piiriin kuuluu enintään kaksitoista konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2012-2014. Kukin kannustinohjelmaan osallistuva tekee ennalta määritellyn vähimmäis- ja enimmäismäärän rajoissa olevan sijoituksen yhtiön osakkeisiin. Ohjelman palkkio koostuu seuraavista osista:

- 1) osakesijoitukseen perustuvasta osakekannustimesta kolmen vuoden odotusjaksolla ja
- 2) yhtiön tuloskehityksestä riippuvasta suoriteperusteisesta osakekannustimesta kolmen vuoden ansaintajaksolla.

Osakesijoituksen perusteella annettavien palkkioiden enimmäisarvo vastaa yhteensä alle 20 000 osaketta ja suoriteperusteisen osakekannustimen perusteella annettavien osakepalkkioiden arvo vastaa 370 000 osaketta. Sekä osakesijoitukseen perustuvan ohjelman että suoriteperusteisen osakekannustinohjelman

perusteella annettaviin osakkeisiin liittyy niiden antamisen jälkeen yhden vuoden pituinen jakso, jonka kuluessa osakkeita ei voi luovuttaa eteenpäin.

Kannustinohjelmien vaikutus konsernin liikevoittoon oli 0,9 (0,4) miljoonaa euroa, taseen omaan pääomaan 0,3 (0,2) miljoonaa euroa ja verojen maksamista varten kirjattiin velkaosuus 0,8 (0,2) miljoonaa euroa.

34. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyrietykset sekä johtoon kuuluvat avainhenkilöt: hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä konsernin johtoryhmä.

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa, M€	2013	2012
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	1,5	2,4
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	0,1	0,0
Johtoryhmän saamat palkat ja palkkiot, T€		
Palkat ja palkkiot	2 127,8	1 953,6
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
- maksuperusteiset eläkkeet	229,2	186,3
Osakeperusteiset etuudet	749,6	296,2
Yhteensä	3 106,6	2 436,1

Johtoryhmän palkat ja palkkiot sisältävät palkat, luontaisedut ja bonukset.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät johtoryhmän osalta paikallisten lakisääteisten eläkejärjestelyjen kulut sekä toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen otetut maksuperusteiset lisäeläkevakuutukset. Konsernilla ei ole näihin liittyen muita sitoumuksia.

Osakeperusteiset etuudet sisältävät johdon kannustinohjelmista kaudelle kirjatut kulut (lisätietoja liitteessä 33). Vuonna 2012, johdolle maksettiin 182,9 miljoonaa euroa liittyen vuosilta 2007 ja 2008 peräisin olleisiin pitkäaikaisiin osakeperusteisiin kannustinjärjestelmiin. Tämä oli jaksotettu kuluksi jo ansaintakaudella.

Yllä esitettyyn sisältyvät myös toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ja palkkiot.

Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, T€	2013	2012
Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	568,4	500,4
Bondestam Sebastian, toimitusjohtajan sijainen	262,4	263,1

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta. Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläke karttuu työeläkelain (TyEL) mukaisesti. Lisäksi yhtiö on ottanut maksuperusteisen eläkevakuutuksen toimitusjohtajalle, johon yhtiö maksaa vuosittain 40 000 euroa, ja hänen sijaiselleen, johon yhtiö maksaa vuosittain hallituksen erikseen päättämän summan.

Hallituksen palkkiot, T€	2013	2012
Paasikivi Jari, puheenjohtaja	81,8	81,2
Eloranta Jorma, varapuheenjohtaja 15.3.2012 alkaen	58,6	61,0
Ihamuotila Timo, 18.3.2013 alkaen	51,2	-
Nygren Eva	56,0	57,8
Rosendal Jari	54,2	51,2
Silfverstolpe Nordin Anne-Christine, 18.3.2013 asti	4,8	61,4
Simon Rainer S.	56,0	56,0
Rajahalme Aimo, varapuheenjohtaja 15.3.2012 asti	-	2,4
Yhteensä	362,6	371,0

Lisäksi yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEL-eläkejärjestelmään perustuvaan eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Muut lähipiiritiedot

Lähipiiriin kuuluvilla henkilöillä ei ollut 31.12.2013 eikä 31.12.2012 rahallainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Lisäksi yhtiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt ovat tehneet vähäisiä transaktioita konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty tilinpäätöksen Hallinto- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.

Osakkeet ja osuudet

Konserniyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Beteiligungs GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor S.A.R.L.	Ranska, Saint Quentin Fallavier
Uponor Middle East S.A.L. (Off Shore) (50.0%)	Libanon, Beirut
Uponor Holding GmbH	Saksa, Hassfurt
Zent-Frenger GmbH	Saksa, Heppenheim
Uponor Hispania, S.A.U.	Espanja, Móstoles
Uponor A/S	Tanska, Randers
Uponor Eesti Oü	Viro, Tallinna
Uponor Suomi Oy	Suomi, Nastola
Uponor Business Solutions Oy	Suomi, Vantaa
Nereus Oy	Suomi, Uusikaupunki
Uponor Asia Oy	Suomi, Helsinki
Uponor Techniques Lyseis gia Ktiria AE	Kreikka, Ateena
Uponor Kft. (Uponor Épuletgépészeti Korlátolt Felelősségű Társaság)	Unkari, Budapest
Cork Pipe Plant Limited	Irlanti, Bishopstown
Uponor (Cork) Limited	Irlanti, Bishopstown
Uponor (Ireland) Ltd	Irlanti, Cork
Uponor S.r.l.	Italia, Badia Polesine
SIA Uponor Latvia	Latvia, Riika
UAB Uponor	Liettua, Vilna
Uponor, s.r.o.	Tšekki, Praha
Uponor AS	Norja, Vestby
Uponor Sp. z o.o.	Puola, Plonie
Uponor Portugal - Sistemas para Fluidos, Lda.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor Construção e Ambiente - Sistemas de Tubagens, S.A.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor AG	Sveitsi, Pfungen
ZAO Uponor Rus	Venäjä, Moskova
AO Asko-Upo (Spb)	Venäjä, Pietari
Uponor Innovation AB	Ruotsi, Borås
Uponor AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Vertriebs GmbH	Itävalta, Guntramsdorf
Uponor Limited	Englanti, Lutterworth
The Underfloor Heating Co Limited	Englanti, Skelmanthorpe
Uponor NA Holding, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Tulsa Pipe Plant, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Hot Water Systems North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Ltd	Kanada, Saskatchewan
Radiant Technology, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor, Inc.	Yhdysvallat, Illinois
Uponor Innovations, LLC	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Trading (Beijing) Co., Ltd.	Kiina, Beijing
Uponor Hong Kong Ltd	Hong Kong
Uponor Romania S.R.L.	Romania, Bucharest

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Infra Oy (omistusosuus 55.3% Uponor Corporation, 44.7% KWH Group Ltd)	Suomi, Helsinki
Jita Oy	Suomi, Virrat
Uponor Infra AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Infra A/S	Tanska, Holbæk
Uponor Infra AS	Norja, Vestby
Uponor Infra Ltd	Kanada, Mississauga
Uponor Infra Holding Corp.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Infra Corp.	Yhdysvallat, California
Extron Engineering Oy	Suomi, Vaasa
Uponor Infra Tech GmbH	Saksa, Fulda
KWH Pipe Sverige AB	Ruotsi, Ulricehamn
Uponor Infra Limited (99% Uponor Infra Oy, 1% Uponor Infra A/S)	Englanti, Milton Keynes
Uponor Infra sp. z o.o.	Puola, Varsova
Uponor Infra AS	Viro, Tartu
CJSC "Uponor Infra"	Venäjä, Pietari
UAB KWH Pipe Lithuania	Liettua, Vilna
Uponor Infra Fastighets Ab	Suomi, Vaasa
Koy Tuusulan Pakkasraitti 12	Suomi, Tuusula
Wiik & Hoeglund PLC (65.99%)	Thaimaa, Bangkok
WH Holding Co., Ltd. (49% Wiik & Hoeglund PLC)	Thaimaa, Bangkok
WH Pipe (Thailand) Ltd. (51% WH Holding Co Ltd, 49% Wiik & Hoeglund PLC)	Thaimaa, Bangkok
KWH Pipe (Malaysia) Sdn. Bhd.	Malesia, Kuala Lumpur
KWH Pipe Holdings (L) Ltd.	Malesia, Labuan
KWH Pipe (India) Ltd. (76% KWH Pipe Holdings (L) Ltd., 24% Uponor Infra Oy)	Intia, Mumbai
Uponor Infra Fintherm a.s.	Tšekki, Praha
KWH Pipe Espana SA	Madrid, Espanja
KWH Pipe (Portugal) Tubos Lda.	Portugali, Palmela

Osakkuusyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Punitec GmbH & Co. KG	Saksa, Gochsheim
Punitec Verwaltungs GmbH	Saksa, Gochsheim

35. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Uponor on käynnistänyt valmistelut voimassa olevien kahdenvälisten luottolimiittien uusimiseksi. Sopimukset on tarkoitus tehdä vuoden 2014 alkupuoliskolla. Helmikuussa 2014 allekirjoitettiin sopimus 50 miljoonan euron luottolimiitistä, joka erääntyy helmikuussa 2019.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2013 oli 14 562 961 kappaletta, yhteensä 179,3 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2013 lopussa oli 14,22 euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 1 041,0 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 15 480 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 33,9 (30,2) %.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2013

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	16 571 780	22.6	22.7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 162 072	7.1	7.1
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	2 902 714	4.0	4.0
Nordea Nordenfonden	1 249 317	1.7	1.7
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	922 052	1.3	1.3
Sigrid Juselius Stiftelse	773 200	1.1	1.1
Valtion eläkerahasto	705 000	1.0	1.0
Paasikivi Pekka	560 406	0.8	0.8
Paasikivi Jari	548 888	0.7	0.8
Paasikivi Jukka	538 173	0.7	0.7
Suomen Kulttuurirahasto	500 853	0.7	0.7
Aktia Capital Sijoitusrahasto	370 000	0.5	0.5
Muut	42 262 111	57.6	57.6
Yhteensä	73 066 566	99.8	100.0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	140 378	0.2	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100.0	100.0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2013

Nordea Pankki Suomi Oyj	14 316 380	19.6	19.6
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ.)	7 894 964	10.8	10.8
Svenska Handelsbanken AB (publ.)	1 013 377	1.4	1.4
Muut	107 439	0.1	0.1
Yhteensä	23 332 160	31.9	31.9

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänen enimmäismäärä on 31.12.2013 tilanteen mukaan 73 066 566 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 140 378 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Paasikiven suku omistaa yhtiötä sekä suoraan että Oras Invest Oy -yhtiön kautta, yhteensä 24,8 (25,0) prosenttia.

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2013

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	19 180 387	26,2
Julkiset yritykset	27 375	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5 730 186	7,8
Julkisyhteisöt	7 536 333	10,3
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 042 003	4,2
Kotitaloudet	12 900 113	17,6
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	24 789 693	33,9
Muut (yhteistili)	854	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2013

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkeista, %
1 - 100	255 915	0,3	3 821	24,7
101 - 1 000	3 878 982	5,3	9 138	59,0
1 001 - 10 000	6 267 873	8,6	2 302	14,9
10 001 - 100 000	5 284 142	7,2	186	1,2
100 001 - 1 000 000	8 409 428	11,5	26	0,2
1 000 001 -	49 110 604	67,1	7	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	15 480	100,0

Osakepääoman kehitys 2009 - 2013

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2013	31.12.			146 446 888	73 206 944
2012	31.12.			146 446 888	73 206 944
2011	31.12.			146 446 888	73 206 944
2010	31.12.			146 446 888	73 206 944
2009	31.12.			146 446 888	73 206 944

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS)

		1.1. - 31.12.2013	1.1. - 31.12.2012
		Euro	
Liikevaihto	2	19 213 392,48	18 876 681,25
Liiketoiminnan muut tuotot	3	1 921,00	0,00
Henkilöstökulut	4	4 735 277,69	5 075 932,94
Poistot ja arvonalennukset	5	441 784,97	393 162,93
Liiketoiminnan muut kulut	3	20 000 401,30	20 778 360,76
Liiketappio		-5 962 150,48	-7 370 775,38
Rahoitustuotot ja -kulut	6	10 726 858,13	923 435,59
Voitto ennen satunnaiseriä		4 764 707,65	-6 447 339,79
Satunnaiset tuotot ja kulut	7	6 960 000,00	8 940 000,00
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		11 724 707,65	2 492 660,21
Poistoeron muutos		-91 814,96	-52 234,04
Tuloverot	8	-411 072,21	-1 055 042,35
Tilikauden tulos		11 221 820,48	1 385 383,82

EMOYHTIÖN TASE (FAS)

31.12.2013
Euro

31.12.2012

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet		618 193,14	743 727,38
Aineettomat hyödykkeet	9	618 193,14	743 727,38

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto		208 914,79	205 695,16
Aineelliset hyödykkeet	9	208 914,79	205 695,16

Sijoitukset

Konserniyhtiöosakkeet		272 571 570,93	205 297 828,28
Muut osakkeet ja osuudet		48 618,99	86 432,97
Lainasaamiset		89 197 738,73	193 913 666,61
Sijoitukset	10	361 817 928,65	399 297 927,86

Pysyvät vastaavat yhteensä

362 645 036,58 400 247 350,40

Vaihtuvat vastaavat

Pitkäaikaiset saamiset

Laskennalliset verosaamiset		534 027,33	829 175,79
Pitkäaikaiset saamiset	11	534 027,33	829 175,79

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset		2 625 851,80	5 930 092,08
Lainasaamiset		79 175 579,49	27 961 447,65
Siirtosaamiset		501 227,76	3 067 798,20
Muut saamiset		38 578 919,37	43 685 387,71
Lyhytaikaiset saamiset	12	120 881 578,42	80 644 725,64

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset		30 436 573,75	10 415 195,61
Rahat ja pankkisaamiset		30 436 573,75	10 415 195,61

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

151 852 179,50 91 889 097,04

Vastaavaa yhteensä

514 497 216,08 492 136 447,44

EMOYHTIÖN TASE (FAS)

31.12.2013
Euro

31.12.2012

Vastattavaa

Oma pääoma

Osakepääoma		146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto		50 184 372,40	50 184 372,40
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto		81 585 630,09	107 965 541,35
Tilikauden tulos		11 221 820,48	1 385 383,82
Oma pääoma yhteensä	13	289 505 324,53	306 048 799,13

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	14	245 323,11	153 508,15
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		245 323,11	153 508,15

Pakolliset varaukset

15 2 670 136,64 3 384 366,24

Vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat

Joukkovelkakirjalainat		100 000 000,00	100 000 000,00
Pitkäaikaiset velat	16	100 000 000,00	100 000 000,00

Lyhytaikainen vieras pääoma

Ostovelat		2 334 110,03	2 727 152,58
Siirtovelat		1 847 022,87	3 019 808,38
Muut lyhytaikaiset velat		117 895 298,90	76 802 812,96
Lyhytaikainen vieras pääoma	17	122 076 431,80	82 549 773,92

Vieras pääoma yhteensä

222 076 431,80 182 549 773,92

Vastattavaa yhteensä

514 497 216,08 492 136 447,44

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2013	1.1. - 31.12.2012
	Euro	
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	-5 962 150,48	-7 370 775,38
Suunnitelmanmukaiset poistot	441 784,97	393 162,93
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot	-	20 791,43
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-714 229,60	-115 250,48
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-6 234 595,11	-7 072 071,50
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	11 490 185,11	-6 910 350,75
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	40 267 605,05	-70 564 818,16
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	51 757 790,16	-77 475 168,91
Saadut osingot liiketoiminnasta	17 292 688,26	42 093 710,10
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	8 940 000,00	5 990 000,00
Liiketoiminnan rahavirta	71 755 883,31	-36 463 530,31
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-319 470,36	-155 607,64
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	3 695 090,69	-
Myönnettyt lainat	-2 838 675,35	-15 003 837,90
Lainasaamisten takaisinmaksut	17 869 712,95	60 428 327,95
Muutokset tytäryhtiöosakkeiden investoinneissa	-43 783 887,51	-1 021 040,73
Saadut korot investoinneista	5 105 642,89	9 474 210,87
Saadut osingot investoinneista	2 400,00	3 829,98
Investointien rahavirta	-20 269 186,69	53 725 882,53
Rahavirta ennen rahoitusta	51 486 696,62	17 262 352,22
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	41 000 000,00	46 310 824,45
Lainojen takaisinmaksut	-41 000 000,00	-47 300 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 355 906,96	-1 359 479,36
Maksetut korot maksut rahoituskuluista	-2 344 116,44	-3 343 816,68
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-27 765 295,08	-25 566 430,40
Maksetut verot	-	-84 077,49
Rahoituksen rahavirta	-31 465 318,48	-31 342 979,48
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	20 021 378,14	-14 080 627,26
Rahavarat 1.1.	10 415 195,61	24 495 822,87
Rahavarat 31.12.	30 436 573,75	10 415 195,61
Muutos taseen mukaan	20 021 378,14	-14 080 627,26

EMOYHTIÖ

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor –konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Lainan liikkeeseenlaskukulut

Lainan liikkeeseenlaskukulut on jaksotettu lineaarisesti vaihtuviin vastaaviin.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista, jotka eliminoidaan konsernitasolla.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaissopimukset

Johdannaisinstrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaissopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

	2013 Euro	2012
2. Liikevaihto		
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	19 206 182,48	18 864 804,25
- Ulkoinen	7 210,00	11 877,00
Yhteensä	19 213 392,48	18 876 681,25
3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	1 921,00	-
Yhteensä	1 921,00	-
Liiketoiminnan muut kulut		
Matkakulut	1 202 941,04	1 246 622,76
Ostetut palvelut	9 364 162,67	9 116 026,04
Muut	9 433 297,59	10 415 711,96
Yhteensä	20 000 401,30	20 778 360,76

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät vuonna 2004 myytyyn kotimaiseen kiinteistöliiketoimintaan kohdistuvia maaperän puhdistukseen ja kunnostamiseen liittyviä kustannuksia sekä normaaleja liiketoiminnan muita kuluja.

	2013	2012
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	72 705,25	64 000,00
- Veroneuvonta	41 818,15	-
- Muut palvelut	50 615,00	259 902,03

4. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	4 047 196,61	4 368 172,36
Eläkekulut	494 268,30	493 011,81
Henkilösivukulut	193 812,78	214 748,77
Yhteensä	4 735 277,69	5 075 932,94

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin

Toimihenkilöitä	38	38
-----------------	----	----

Johdon palkat ja palkkiot *)

Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	730 540,31	763 498,82
Hallitus	362 600,00	371 000,00
Yhteensä	1 093 140,31	1 134 498,82

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa
Toimitusjohtajan sijaisen palkka on ajalta 1.1.2013-.31.7.2013

Rahallainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2013 rahallainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Emoyhtiön toimitusjohtajalla ja hänen sijaisella on oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana.

5. Poistot

Aineettomat hyödykkeet	374 190,14	351 373,02
Aineelliset hyödykkeet	67 594,83	41 789,91
Yhteensä	441 784,97	393 162,93

6. Rahoitustuotot- ja kulut

Korkotuotot	2 556 330,69	786 268,27
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	5 548 171,93	10 260 968,58
Osinkotuotot	2 400,00	3 829,98
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	17 292 688,26	42 093 710,10
Korkokulut	-5 760 224,71	-6 641 267,39
Korkokulut tytäryhtiöille	-199 070,02	-843 859,02
Muut rahoituskulut	-84 590,56	-73 896,14
Muut rahoitustuotot	6 706,80	-
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-9 996 143,98	-43 000 000,00
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksistä	2 207 934,41	-
Kurssierot		
Johdannaiset toteutuneet	2 385 787,11	-12 665 632,37
Johdannaiset toteutumattomat	1 046 897,97	5 472 477,74
Muut toteutuneet	491 369,51	-109 958,66
Muut toteutumattomat	-4 771 399,28	5 640 794,50
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	10 726 858,13	923 435,59

7. Satunnaiset tuotot

Konserniavustukset	6 960 000,00	8 940 000,00
Yhteensä	6 960 000,00	8 940 000,00

8. Verot

Tilikaudelta	-349 959,04	-125 346,89
Edellisiltä kausilta	234 029,23	-881 123,09
Laskennallisen verovelan muutos	-295 142,40	-48 572,37
Yhteensä	-411 072,21	-1 055 042,35

Edellisten tilikausien verot pitävät sisällään veronlisäyksiä ja korkojen palautuksia yhteensä 115 948,27 euroa. Palautukset koskevat verovuosia 2005-2007.

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2013	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2 465 679,99	0,00	410 527,76	0,00	2 876 207,75
Lisäykset	202 778,40	45 877,50	67 560,46	3 254,00	319 470,36
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 668 458,39	45 877,50	478 088,22	3 254,00	3 195 678,11
Kertyneet poistot 1.1.	1 721 952,61	0,00	204 832,60	0,00	1 926 785,21
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	374 190,14	0,00	67 594,83	0,00	441 784,97
Kertyneet poistot 31.12.	2 096 142,75	0,00	272 427,43	0,00	2 368 570,18
Kirjanpitoarvo 31.12.	572 315,64	45 877,50	205 660,79	3 254,00	827 107,93
2012	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2 331 175,03	0,00	651 548,90	0,00	2 982 723,93
Lisäykset	134 504,96	0,00	182 333,23	0,00	316 838,19
Vähennykset	0,00	0,00	423 354,37	0,00	423 354,37
Hankintameno 31.12.	2 465 679,99	0,00	410 527,76	0,00	2 876 207,75
Kertyneet poistot 1.1.	1 370 579,59	0,00	565 605,63	0,00	1 936 185,22
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	-402 562,94	0,00	-402 562,94
Tilikauden poisto	351 373,02	0,00	41 789,91	0,00	393 162,93
Kertyneet poistot 31.12.	1 721 952,61	0,00	204 832,60	0,00	1 926 785,21
Kirjanpitoarvo 31.12.	743 727,38	0,00	205 695,16	0,00	949 422,54

	2013	2012
10. Sijoitukset		
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 1.1.	205 297 828,28	244 890 996,72
Lisäykset	78 712 522,13	3 406 831,56
Vähennykset	1 480 449,48	-
Konserniyhtiöosakkeet hankintameno 31.12	282 529 900,93	248 297 828,28
Arvon alentumiset	9 958 330,00	43 000 000,00
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	272 571 570,93	205 297 828,28
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	86 432,97	86 432,97
Vähennykset	37 813,98	0,00
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	48 618,99	86 432,97
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	84 070 381,81	188 743 889,06
- Pääomalaina	5 000 000,00	5 000 000,00
- Muut	127 356,92	169 777,55
Lainasaamiset yhteensä	89 197 738,73	193 913 666,61
Yhteensä	361 817 928,65	399 297 927,86
Arvon alentumisesta 8,8 miljoonaa euroa liittyy Uponor Ltd:n osakkeisiin Vuoden 2012 arvonalentumisesta 40 miljoonaa euroa liittyy Uponor Hispanian osakkeisiin.		
11. Pitkäaikaiset saamiset		
- laskennalliset verosaamiset	534 027,33	829 175,79
Yhteensä	534 027,33	829 175,79
Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista. Laskennalliset verosaamiset sisältää lyhytaikaisia verosaamisia yhteensä 80 000,00 euroa.		
12. Lyhytaikaiset saamiset		
Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	2 625 851,80	5 930 092,08
- lainasaamiset	79 175 579,49	27 961 447,65
- siirtosaamiset	5 208,30	84 178,19
- muut saamiset	31 656 975,60	40 962 944,43
Yhteensä	113 463 615,19	74 938 662,35
Muilta		
- siirtosaamiset	496 019,46	2 983 620,01
- muut saamiset	6 921 943,77	2 722 443,28
Yhteensä	7 417 963,23	5 706 063,29
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	120 881 578,42	80 644 725,64
Siirtosaamiset		
Korkotuotot	27 370,43	687,65
Verot	138 520,69	345 146,10
Muut	335 336,64	2 721 964,45
Yhteensä	501 227,76	3 067 798,20

13. Oman pääoman muutokset

	2013	2012
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	146 446 888,00	146 446 888,00
Osakepääoma 31.12.	146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto 1.1.	50 184 372,40	50 184 372,40
Ylikurssirahasto 31.12.	50 184 372,40	50 184 372,40
Sidottu oma pääoma yhteensä	196 631 260,40	196 631 260,40
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	66 613,56	66 613,56
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	66 613,56	66 613,56
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1	109 350 925,17	133 379 468,06
Osingonjako	-27 765 295,08	-25 566 430,40
Lunastamattomien osinkojen palautus	-	13 310,90
Omat osakkeet	-	139 192,79
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	81 585 630,09	107 965 541,35
Tilikauden tulos	11 221 820,48	1 385 383,82
Vapaa oma pääoma yhteensä	92 874 064,13	109 417 538,73
Oma pääoma 31.12.	289 505 324,53	306 048 799,13
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto	82 610 500,10	108 990 411,36
Tilikauden voitto	11 221 820,48	1 385 383,82
Omat osakkeet	-1 024 870,01	-1 024 870,01
Jakokelpoiset varat, 31.12.	92 874 064,13	109 417 538,73

14. Poistoero

- Muut pitkävaikutteiset menot	218 546,26	166 060,36
- Koneet ja kalusto	26 776,85	-12 552,21
Yhteensä	245 323,11	153 508,15

Poistoerosta aiheutuu laskennallista verovelkaa, jota emoyhtiön erillistilinpäätöksessä ei ole kirjattu.

15. Pakolliset varaukset

Eläkevastuu	70 136,64	84 366,24
Ympäristövaraus	2 600 000,00	3 300 000,00
Yhteensä	2 670 136,64	3 384 366,24

16. Pitkäaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	100 000 000,00	100 000 000,00
Total	100 000 000,00	100 000 000,00

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

	2013	2016	2018 -
Joukkovelkakirjalainat	0,00	20 000 000,00	80 000 000,00

	2013	2012
17. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	1 590 385,10	1 502 166,65
- siirtovelat	141 053,31	810 019,21
- muut lyhytaikaiset velat	112 423 529,63	72 438 830,33
Yhteensä	114 154 968,04	74 751 016,19
Muilta		
- ostovelat	743 724,93	1 224 985,93
- siirtovelat	1 705 969,56	2 209 789,17
- muut lyhytaikaiset velat	5 471 769,27	4 363 982,63
Yhteensä	7 921 463,76	7 798 757,73
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	122 076 431,80	82 549 773,92

Siirtovelat		
Henkilökulut	505 455,44	509 567,04
Bonukset	274 164,60	510 471,29
Verot	504 768,05	251 810,67
Korot	189 222,68	181 711,52
Muut	373 412,10	1 566 247,86
Yhteensä	1 847 022,87	3 019 808,38

	2013	2012
18. Vastuusitoumukset		
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	17 834 246,22	16 086 266,84
Takaukset	17 834 246,22	16 086 266,84
Käyttöleasingvastuudet (sisältää vuokravastuut)		
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen seuraavien 12 kuukauden aikana	703 968,36	783 900,30
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen yli 12 kuukauden kuluttua	3 927 489,39	4 372 812,60
Leasingvastuut	4 631 457,75	5 156 712,90
Yhteensä	22 465 703,97	21 242 979,74

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

19. Johdannaissopimukset

	Nimellisarvot	
	2013	2012
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	170 000 000,00	50 000 000,00
	Käyvät arvot	
	2013	2012
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-1 498 939,83	-2 547 874,43
Valuuttajohdannaiset:	Nimellisarvot	
	2013	2012

Termiinisopimukset	250 458 727,42	243 265 798,16
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	78 946 837,10	60 434 725,70
Ostetut valuuttaoptiot	9 859 502,10	10 830 569,28
Asetetut valuuttaoptiot	9 859 502,10	10 830 569,28
Hyödykejohdannaiset: Termiinisopimukset	7 211 169,00	6 502 438,00
	Käyvät arvot	
Valuuttajohdannaiset:	2013	2012
Termiinisopimukset	2 271 415,66	765 352,69
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	-566 941,89	229 473,44
Ostetut valuuttaoptiot	385 485,00	72 594,89
Asetetut valuuttaoptiot	-2 695,00	-27 370,37
Hyödykejohdannaiset: Termiinisopimukset	-1 380 265,00	-695 545,00
	Tuloslaskelmaan merkityt käyvän arvonmuutokset	
Valuuttajohdannaiset:	2013	2012
Termiinisopimukset	2 271 415,66	765 352,69
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	-566 941,89	229 473,44
Ostetut valuuttaoptiot	385 485,00	72 594,89
Asetetut valuuttaoptiot	-2 695,00	-27 370,37
Korkojohdannaiset: Koronvaihtosopimukset	1 048 934,60	-788 609,43

20. Kirjanpitolikirjat, tositelajit ja niiden säilytystavat

Sähköisessä muodossa:

Pääkirja
Päiväkirja
Reskontrakirjat
Palkkakirjanpito
Pankkitositteet
Myyntilaskut

Paperitositteina:
Ostolaskut
Muistiotositteet

Erikseen sidottuna:
Tilikauden tasekirja
Tase-erittelyt

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 92 874 064,13, josta tilikauden voitto on 11 221 820,48 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

-osinkona jaetaan 0,38 euroa/osake eli yhteensä	27 765 295,08 euroa
-omaan pääomaan jäävä määrä	<u>65 108 769,05 euroa</u>
	92 874 064,13 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Vantaa, 13. helmikuuta 2014

Jari Paasikivi
Puheenjohtaja

Jorma Eloranta

Jari Rosendal

Timo Ihamuotila

Rainer S. Simon

Eva Nygren

Jyri Luomakoski
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaa, 13. helmikuuta 2014

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Teppo Rantanen
KHT